

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โดย

นางสาวสุรพร แป้นพิบูลลาภ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ผลงานวิจัยนี้จัดทำขึ้น ณ ระดับปริญญาตรี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**OPERATION RISK OF FINANCE AT FACULTY OF DECORATIVE ARTS
SILPAKORN UNIVERSITY**

**By
Sureeporn Panpiboonlap**

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ ความเสี่ยงด้าน
ปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ” เสนอโดย นางสาวสุรีพร
แป้นพิบูลลาภ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นกนัท ทอมสุต)

ผลงานวิจัยนี้ศึกษา ระดับปริญญาตรี

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ)

...../...../.....

51601756 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน

ผู้ริพร เป็นพิบูลลาภ : ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ. 107 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ2) เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนสังกัดหน่วยงานคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 99 คน คำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ 0.96 วิเคราะห์ผลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะกลุ่มประชากร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาโท และมีการปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี
2. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง ในรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน
3. ปัจจัยเสี่ยงภายในมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในระดับปานกลาง ในรายด้าน มีผลระดับมาก ได้แก่ ด้านงบประมาณ และ ด้านงบการเงิน ปัจจัยภายนอกมีผลในระดับปานกลาง ในรายด้าน มีผลระดับมาก ได้แก่ ด้านกฎระเบียบ และด้านเทคโนโลยี

4. ปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเล็งระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

51601756 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD : OPERATION RISK OF FINANCE

SUREEPORN PANPIBOONLAP : OPERATION RISK OF FINANCE AT FACULTY OF DECORATIVE ARTS SILPAKORN UNIVERSITY. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : TANINRAT RATTANAPONGPINYO ,Ph.D. 107 pp.

The purposes of this research were 1) to study the level of operational risk in finance 2) to determine risk factors affecting the risk of operation. This research was a quantitative study by survey 99 questionnaires. The empirical data were collected through Technical and supporting personnel of Finance at Faculty of Decorative Arts Silpakorn University. The statistics employed to use were frequency, percentages, means ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.). The reliability was 0.96.

The findings of this study were as following:

1. Demographic characteristics were Males more than females. The ages were between 30 - 40 years old. Educations were Master's degree and working more than 15 years.
2. Financial risk of operation at Faculty of Decorative Arts Silpakorn University was at "moderate level"
3. Internal risk factors affect with operation at Faculty of Decorative Arts Silpakorn University was "High level" such as regulation and technology.
4. Internal and external risk factors that affect to operation at Faculty of Decorative Arts Silpakorn University positive correlated with Operational risk at 0.05.

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature .....

Independent Study Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ธนิษฐ์รัฐรัตนพงษ์ภักญ์ โส อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์นภนันทน์ หอมสุต กรรมการที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ในงานวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณมาลินี วิกรานต์ รักษาการในตำแหน่งเลขานุการคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุณาให้คำปรึกษาและตรวจเครื่องมืองานวิจัย คุณมุกดา จิตพรมมา กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ และบุคลากรในคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ คุณแม่ พี่ และเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจ ขอขอบพระคุณอาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้วิชา ความรู้ กับผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่ ที่อำนวยความสะดวกในระหว่างการศึกษา งานงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐาน.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
นิยามคำศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง.....	11
ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ.....	27
การปฏิบัติงานด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน.....	29
ข้อมูลของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	52
ประชากรในการศึกษา	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	56

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากร.....	59
ส่วนที่ 2 ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงิน.....	60
ส่วนที่ 3 ระดับความเสี่ยงปฏิบัติการ.....	71
ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	77
ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	78
5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	90
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	90
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	98

ประวัติผู้วิจัย.....	107

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลบุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุน	53
2	จำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของประชากร	59
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการ ด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม.....	60
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายใน ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านงบประมาณ	62
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายใน ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านงบประมาณ	63
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายใน ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกลยุทธ์	64
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงด้านภายใน ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านนโยบาย.....	65
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกฎ ระเบียบ	66
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	67
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านสภาพเศรษฐกิจ	69

ตารางที่	หน้า
11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผล ต่อการปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านเทคโนโลยี..... 70
12	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม..... 71
13	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร 72
14	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน..... 73
15	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน ด้านระบบคอมพิวเตอร์ 75
16	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน ด้านการบริหารเงิน..... 76
17	จำนวน ร้อยละ ของข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเสี่ยงด้าน ด้านปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร..... 77
18	ทดสอบความสัมพัทธ์ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการ ด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร..... 78
19	ทดสอบความสัมพัทธ์ปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผลต่อการปฏิบัติการ ด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร..... 80

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานองค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การดำเนินกิจกรรมใดก็ตาม องค์การจะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการภารกิจทุกด้าน ให้บรรลุตามเป้าหมาย และสูญเสียทรัพยากรให้น้อยที่สุด (มุกดา จิตพรมมา 2552:1) ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการพัฒนาการของการอุดมศึกษามีปัญหาต่างๆ ของการเงินที่ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ ความไม่เพียงพอในจำนวนเงินทุนจากแหล่งเงินต่างๆ ทำให้องค์การไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ได้ก่อตัวและสะสมเป็นระยะเวลานาน

การปฏิบัติงานในองค์การ ต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่างๆ ไม่น่าแปลกใจที่น้อยขึ้นอยู่กับโอกาสและอุปสรรค ที่อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดหรือความไม่เพียงพอของกระบวนการทำงาน การมอบหมายงานไม่เหมาะสมกับบุคคล ระบบงานซับซ้อน หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ทันสมัย รวมทั้งการทุจริตของพนักงาน และเหตุการณ์หรือปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สภาพทางการเมือง กฎหมาย กฎ ระเบียบ งบประมาณและงบการเงิน กลยุทธ์ นโยบาย อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายที่เป็นตัวเงิน เช่น องค์การขาดสภาพคล่อง การดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมเกิดความล่าช้า หรือสูญเสียเงินไปกับโครงการ โดยเปล่าประโยชน์ และความเสียหายที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ความเสียหายต่อชื่อเสียง หรือความมั่นคงขององค์การ เป็นต้น

ปัจจุบันการดำเนินงานภายในองค์การ การจัดการความเสี่ยงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมคุณภาพการทำงานของหน่วยงานต่างๆ มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ธุรกิจทั่วโลกประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน และการลงทุนประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และปัญหาทางการเมือง จึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางการเงินการคลัง เพื่อกำหนดนโยบายการบริหารการเงินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ในส่วนการบริหารการเงินของระบบงานราชการจำเป็นต้องมีการพิจารณาถึงการจัดหารายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชี

และการตรวจบัญชี จากผลกระทบที่ได้รับจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการจัดทำงบประมาณแผ่นดินของสำนักงบประมาณกระทรวงการคลัง ที่จัดสรรให้กับสถานศึกษาของรัฐ ย่อมส่งผลกระทบต่อหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร รวมถึงสถาบันการศึกษาของรัฐบาล

การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนในสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่างให้ความสำคัญในด้านการปฏิบัติการในทุกๆ งาน ไม่ว่าจะเป็นงานบริหาร งานวิชาการ งานนโยบาย และแผน งานกิจการนักศึกษา งานการเงิน และงานประกันคุณภาพ ซึ่งไม่สามารถที่จะกำหนดได้ว่างานใดสำคัญที่สุด เพราะทุกๆ งานต่างมีความสำคัญเท่ากัน และบุคคลที่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเสมอภาคกัน หากมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมแล้ว องค์กรย่อมประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย และตามวัตถุประสงค์

ในที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยในคราวประชุมระหว่างวันที่ 28-29 ตุลาคม 2537 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ส่วนวิจัยและพัฒนา 2541) ได้มีการเสนอหลักการ แนวทาง และวิธีการในการประกันคุณภาพทางวิชาการในมหาวิทยาลัยไทยเป็นครั้งแรก จากนั้นทบวงมหาวิทยาลัย (ชื่อปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) จึงได้ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาทุกระดับจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศในทุกๆ ระดับ (มุกดาจิตพรมมา 2552 : 4)

มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องตามนโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสอดคล้องในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ และเริ่มดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปี 2538 ปัจจุบันทุกคณะวิชา หรือหน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังคุณภาพของบัณฑิต รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิตบัณฑิต การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ศิลปากร ได้ยึดหลักการตามนโยบายและแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์เป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องดำรงไว้ซึ่งเสรีภาพทางวิชาการ และความอิสระในการดำเนินงาน โดยมุ่งหวังความมีคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ทั้งนี้ทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยจะต้องพร้อมรับการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากภายนอกซึ่งเป็นไปตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ส่วนวิจัยและพัฒนา 2541)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา มีการจัดทำตัวบ่งชี้เรื่องของการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบในการบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์การจะเกิดความเสียหาย (ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่วัตถุ) ให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์การยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์การตามยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ (คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา 2550 : 85)

การปฏิบัติงานด้านการเงินในสถานศึกษา เป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ นโยบาย งบประมาณ กฎระเบียบ ข้อบังคับของส่วนราชการ ซึ่งการปฏิบัติงานที่กล่าวมานั้น อาจเป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เช่นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยเงินทดรองราชการ ในการยื่นเงินทดรอง เงินยืมค่างานเกินกำหนดเวลาที่ต้องส่งใบสำคัญขอใช้ การส่งใบสำคัญหลักฐานการเบิกจ่ายไม่ถูกต้องหรือถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนตามระเบียบกำหนด เป็นต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นพนักงาน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงินและบัญชีสนใจศึกษาความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านการเงินมีความเสี่ยงที่จะเกิดความสูญเสียทางการเงินไปกับโครงการ โดยไม่มีเหตุอันควร ข้อผิดพลาดในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และการบริหารจัดการ และรวมถึงนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา มีการจัดทำตัวบ่งชี้ เรื่องของการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา และจากการเปลี่ยนแปลงของนโยบายต่างๆ ของรัฐ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันความ

เสียหายที่อาจเกิดขึ้น ความเสียหายดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบ่งการบริหารออกเป็นด้านการเบิกเงินกองคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินซึ่งเป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้งานด้านอื่นๆ สามารถดำเนินไปได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นฐานของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อุทัยวรรณ ภูพานไร่ (2551) ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปัญญาเที่ยงธรรม (2550) ศึกษาเรื่อง การบริหารการเงิน และการบริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอทาม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เกษม ภูเจริญธรรม (2549) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและพัสดุ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กิมรวย เป็นทอง (2548) ศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เทศบาลนครอุบลราชธานี : ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี กัญญา เหมือนใจ (2547) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีภายใต้โครงการปฏิรูประบบบัญชีและระบบรับ-จ่ายเงิน กรณี : กองคลัง กรมโรงงานอุตสาหกรรม วิจิต พินสุวรรณ (2545) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช ปภาวี ไชยอินทร์ (2545) การศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเงินของบุคลากรสายการเงิน สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา

งานวิจัยที่กล่าวมานี้พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเฉพาะด้าน โดยที่ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยเสี่ยง และระดับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินโดยตรง ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยหวังว่าผลจากการวิจัยสามารถช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงปัจจัยเสี่ยง ระดับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินที่เกิดขึ้นในองค์การ เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงินให้เหมาะสมกับองค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมมุติฐาน

1. ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยระดับปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยระดับปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงระดับความเสี่ยด้านปฏิบัติการด้านการเงิน ศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อความเสี่ยด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะประเภทบุคลากรและสายงาน คือบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน (ประเภทข้าราชการ สาย ก สาย ข สาย ค และพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา สายวิชาการ และสายบริหารและปฏิบัติงานทั่วไป) สังกัดหน่วยงานคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แยกเป็นกลุ่มอาจารย์ จำนวน 75 คน และกลุ่มปฏิบัติงาน จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 99 คน (ข้อมูลประจำภาคการศึกษาที่ 1/2552 ณ วันที่ 29 กรกฎาคม 2552) ซึ่งได้กำหนดประชากรที่มีอยู่อย่างจำนวนจำกัด โดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งเป็นดังนี้

2.1.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่ งบประมาณและงบการเงิน กลยุทธ์ นโยบาย

2.1.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ กฎหมาย กฎ ระเบียบ สภาพทางการเมือง สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี

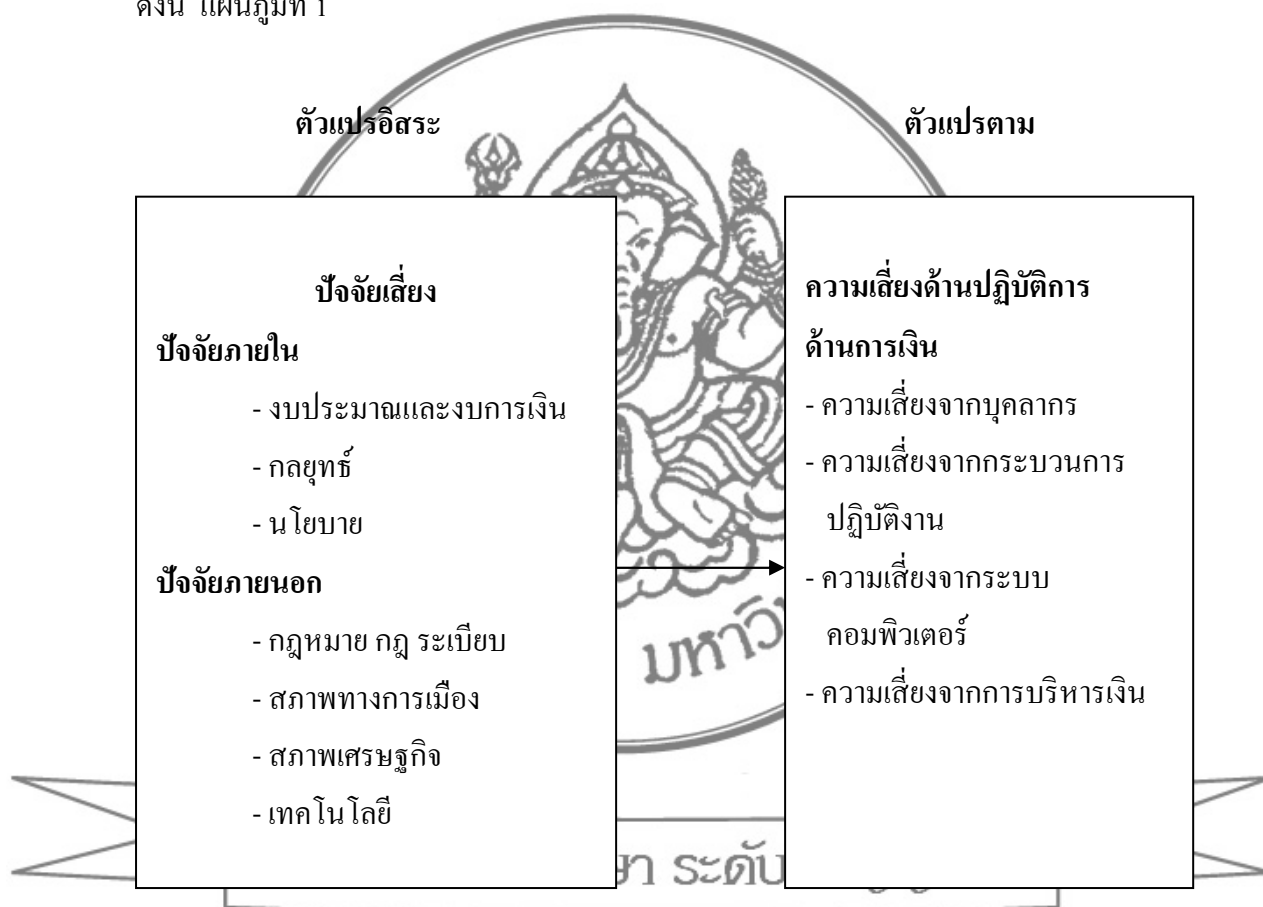
2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นความเสี่ยด้านปฏิบัติการด้านการเงิน ได้แก่ ความเสี่ยจากบุคลากร ความเสี่ยจากกระบวนการปฏิบัติงาน ความเสี่ยจากระบบคอมพิวเตอร์ และความเสี่ยจากการบริหารเงิน

3. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้อยู่ในระหว่าง เดือนมกราคม – เดือนธันวาคม 2553

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถพิจารณาสร้างกรอบแนวคิด เรื่องความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังนี้ แผนภูมิที่ 1

นิยามคำศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามคำศัพท์ไว้ดังนี้

1. ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ความผิดพลาด ความเสียหาย ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรในด้านการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ปัจจัยเสี่ยง หมายถึงต้นเหตุ หรือสาเหตุที่เป็นที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในการปฏิบัติการด้านการเงิน

3. ปัจจัยภายใน หมายถึงปัจจัยแวดล้อมที่องค์กรสามารถสร้างขึ้น หรือควบคุมได้ ได้แก่ งบประมาณและงบการเงิน กลยุทธ์ นโยบาย

4. ปัจจัยภายนอก หมายถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่องค์กรไม่สามารถควบคุม กำหนด หรือเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่สภาพทางการเมือง สภาพเศรษฐกิจ กฎระเบียบราชการหรือกฎระเบียบขององค์กร และเทคโนโลยี

5. ปัจจัยเสี่ยงด้านงบประมาณ และงบการเงิน ในความหมายของงบประมาณ หมายถึง การประมาณการทางการเงินหรือทรัพยากรอื่นที่กำหนดอย่างมีระบบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามแผนการที่กำหนด ส่วนงบการเงิน หมายถึง ความผิดพลาดทางการรายงานข้อมูลทางการเงินที่ได้จัดทำขึ้นจากข้อมูลทางการเงินที่องค์กรจดบันทึกไว้ในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน สถานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินขององค์กรในรอบระยะเวลานั้นๆ ซึ่งเงินรายได้นอกงบประมาณ และงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ ของคณะมนตรีศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เริ่มปีงบประมาณ 1 ตุลาคม และสิ้นสุด 30 กันยายน ของปีถัดไป

6. ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ และนโยบายในการบริหารงาน แผนดำเนินงานและการนำแผน ไปปฏิบัติไม่เหมาะสมอันส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของคณะมนตรีศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

7. ปัจจัยเสี่ยงด้านนโยบาย หมายถึง ความเสี่ยงจากการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการจัดกิจกรรมของคณะมนตรีศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศิลปากร และการบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณูปการในเชิงภารกิจ

8. ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมถึงกฎ ระเบียบราชการของทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกที่กำกับดูแลส่วนราชการ ของกระทรวงการคลัง

9. ปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพทางการเมือง หมายถึง ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดจากการเปลี่ยนรัฐบาล หรือคณะผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่ออุมัติงบประมาณ ในการจัดสรรให้กับหน่วยงานราชการ และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

10. ปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพเศรษฐกิจ หมายถึง ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการบริหาร การขาดดุลงบประมาณประจำปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานราชการ และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

11. ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี หมายถึง ความเสี่ยงจากความคิดหลัก หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบวิธีการ ตลอดจนผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ทั้งในด้านสิ่งประดิษฐ์ และวิธีปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในระบบงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน เช่นการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงินในระบบ MIS

12. ความเสี่ยงจากบุคลากร หมายถึง บุคลากรในขณะมีทัศนคติดี มหาวิทยาลัย ศิลปากร เป็นบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง กฎ ระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดอุปสรรค ส่งผลให้งานไม่บรรลุเป้าหมายด้านการปฏิบัติการด้านการเงิน

13. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ หมายถึง ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแล หรือการขาดการควบคุมภายในที่ดี หรือความไม่เหมาะสมของบุคลากร กระบวนการปฏิบัติงานภายใน ระบบงาน ระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายการติดต่อสื่อสารเกิดความขัดข้องหรือหยุดชะงัก และการบริหารเงินที่ผิดพลาด

14. ความเสี่ยงจากระบบการปฏิบัติงาน คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความผิดพลาดของระบบการปฏิบัติงาน ระบบการบริหารจัดการ ระบบการควบคุมหรือความผิดพลาดจากการทำงานของบุคลากรภายใน การไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบ นโยบาย ขั้นตอนการทำงานมีระยะเวลาไม่ชัดเจน ไม่มีการจัดทำคู่มือเพื่อใช้ในงาน การใช้งานในระบบ MIS หรือการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคลากรไม่ชำนาญหรือไม่เหมาะสม

15. ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ คือ ความเสี่ยงที่ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถใช้งานได้ ซึ่งอาจเกิดจากการที่ระบบเดิม หรือจากการปรับเปลี่ยนระบบของคอมพิวเตอร์ที่ต้องปรับตามแผนการใช้งาน อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีไม่เหมาะสมกับลักษณะงานขององค์กร หรือความสามารถเข้าใช้ข้อมูลต่างๆ ตามที่ตนเองมีขอบข่ายการรับผิดชอบตามที่ เป็นผลให้การจัดทำโครงการ หรือการดำเนินการเบิกจ่ายเงินต้องหยุดชะงัก หรือเครือข่ายการติดต่อสื่อสารเกิดความขัดข้องหรือหยุดชะงัก ไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามเวลาที่กำหนด

16. ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย และขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการเงิน เทคนิคและระบบบริหารการเงิน เช่น ความเสี่ยงในการจัดทำคำขอ งบประมาณ การกำหนดแผนการจัดสรรเงิน การจัดทำฐานข้อมูล การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน และรายงานการเงิน การกำหนดให้ภาคิวนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและสถานะ

ทางการเงิน การให้มีการตรวจสอบติดตามผลการใช้เงิน งานที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินของทางราชการ ซึ่งต้องดำเนินการตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งขั้นตอนและวิธีปฏิบัติที่ทางราชการกำหนด หรือความเสียหายจากการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินผิดพลาดหรือล่าช้า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ประโยชน์ในทางวิชาการ

ในการศึกษา เรื่องความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน ทำให้ทราบปัจจัยเสี่ยงในองค์กร ซึ่งปัจจัยเสี่ยงนั้นมีโอกาสจะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน และทราบระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินกิจกรรม และหาแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร

ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ ปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการเงิน และจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของหน่วยงานและองค์กร และเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า และจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและการบริหารจัดการในด้านอื่นๆ ขององค์กร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

1.1 ความหมายของความเสี่ยง

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

1.3 ประเภทของความเสี่ยง

1.4 การระบุความเสี่ยง

1.5 ปัจจัยเสี่ยง

1.6 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

1.8 แนวทางการบริหารความเสี่ยง

2. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

2.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

2.2 ประเภทของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

2.3 ความหมายของการปฏิบัติงาน

2.4 ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

3. การปฏิบัติงานด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

3.1 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ

3.2 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินของส่วนราชการ

3.3 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินยืม

3.4 ความเสี่ยงทางการเงิน

3.5 การบริหารการเงินและการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

4. ข้อมูลคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

1.1 ความหมายของความเสี่ยง

ในชีวิตประจำวันการดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมต่างๆ ต้องเผชิญกับโอกาสที่จะเกิดความไม่แน่นอนที่ไม่อาจคาดเดาสถานการณ์ได้ อาจเป็นผลลบหรือผลบวกต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของความเสี่ยงไว้พอสังเขป ดังนี้

นิรภัย จันทรสวัสดิ์ (2551 : 18 - 19) ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลในทางลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร หรือจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ทั้งในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย ภัยธรรมชาติ เป็นต้น โดยการวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่จะได้รับ และ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ซึ่งความเสี่ยงจำแนกได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. Strategic Risk : ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับเหตุการณ์
2. Operational Risk : ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติการ
3. Financial Risk : ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน

4. Hazard Risk : ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในด้านความปลอดภัยจากอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และยังได้กล่าวถึงความหมายของโอกาส (Opportunity) คือ เหตุการณ์ความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในเชิงบวกต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร

โอกาส คือสิ่งที่ถูกขีดให้เป็นรอยไว้ในอากาศ โอกาสเกิดขึ้นได้ หรือหากไม่เกิดขึ้น เราก็สามารถสร้างขึ้นเองได้ สิ่งใดที่เราอยากได้ อยากเป็น หากรอคอยให้โอกาสมาหาตัว เราอาจจะไม่ได้ร่ำรวย ความสำเร็จก็จะมาสู่ตัวคน แล้วก็จะร่ำรวย ประสบความสำเร็จความสุขจะไม่ได้เป็นของเรา แต่หากสร้างโอกาสขึ้นด้วยการขวนขวาย มุมานะ พยายามในที่สุด วันหนึ่งโอกาสก็จะ เป็นของเรา ความสำเร็จก็จะมาสู่ตัวคน แล้วก็จะร่ำรวย ประสบความสำเร็จความสุข

วิมล ชตะมินา และคณะ (ม.ป.ป., อ้างถึงใน วีระศักดิ์ เครือเทพ 2550 : 34) ให้ความหมายของความเสี่ยง คือ สถานการณ์ที่มีผลลัพธ์ที่เป็นไปได้หลายอย่าง และสามารถล่วงรู้ หรือประมาณการความน่าจะเป็น ของผลลัพธ์แต่ละอย่างที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยงจะต้องมีเงื่อนไขว่า ผู้ตัดสินใจต้องทราบถึงผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น

เจนเนตร มณีนาถ (2548 : 5) ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสี่ยงหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร ระดับหน่วยงานและบุคลากรได้

สุพจน์ โกสิทธิ์จินดา (2541 : 9) ความเสี่ยง หมายถึงความเป็นไปได้ของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ขึ้นและผลกระทบที่เป็นสาระสำคัญจากเหตุที่เกิดขึ้น

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2550) ให้ความหมาย ความเสี่ยง หมายถึงสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรืออาจหมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งมีผลกระทบต่อให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดความเสียหาย ความผิดพลาด การรั่วไหล ความสูญเสียและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานซึ่งรวมถึงการทำให้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเบี่ยงเบนไป

ชัยเสถียร พรหมศรี (2550 : 15) ให้คำนิยามความเสี่ยงไว้หลายๆ อย่างด้วยกัน ดังต่อไปนี้ ความเสี่ยง คือความไม่แน่นอนว่าจะได้ผลลัพธ์ตรงตามเป้าประสงค์หรือไม่

1. ความเสี่ยง คือโอกาส หรือสถานการณ์ที่อาจจะทำให้องค์กร ไม่สามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้
2. ความเสี่ยง คือการกระทำ หรือสถานการณ์ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบแก่หน่วยงานขององค์กร
3. ความเสี่ยง คือบุคลากรในองค์กรต้องไม่เสี่ยงเกินกว่าที่องค์กร หรือหน่วยงานของตนจะสามารถรับภาระนั้นไว้ หากภาระนั้นหนักเกินกว่าที่จะรับ เช่น บริษัทประกันภัย ก็จะไปจ้างบริษัทรับประกันภัยต่อให้รับภาระความเสี่ยงนั้น ไปอีกระดับหนึ่ง โดยบริษัทประกันภัยผู้จ้างวานจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยต่อนั้นให้ เมื่อเกิดอุบัติเหตุ บริษัทรับประกันภัยต่อก็จะต้องรับผิดชอบต่อการเสี่ยงนั้น ที่บริษัทประกันภัยได้มุ่งแสวงหาผู้มารับผิดชอบ หรือผู้รับผิดชอบสูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

สุรพงษ์ ชูวังสฤษฎ์ (2547, อ้างถึงใน ธิติกัญจน์ สุตมาศ 2548 : 10) ให้คำจำกัดความของความเสียหาย ความเสี่ยงคือเหตุการณ์ที่ทำให้วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ไม่บรรลุผล หรือสิ่งที่ไม่อยากให้เกิดขึ้น และระดับของความเสียหายประเมินจาก โอกาสที่จะเกิด และความรุนแรงจากเหตุการณ์นั้น

เจริญ เจษฎาวัดย์ (2546, อ้างถึงในธิติกัญจน์ สุตมาศ 2548 : 10) ให้คำจำกัดความของความเสียหาย โอกาสของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งในทางกลยุทธ์ การปฏิบัติ และการเงิน

ชร สุนทรายุทธ (2550 : 152) ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสี่ยงหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือหน่วยงานนั้นๆ

กล่าวโดยสรุป ความเสี่ยงหมายถึงโอกาสหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนทำให้เกิดความเสี่ยง งานไม่ประสบผลสำเร็จ หรือโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลของงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายต่อทุกระดับในองค์กร หรือสถานการณ์ที่อาจส่งผลทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งความเสี่ยงนั้นต้องอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

ความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยงดังนี้

จอห์น และ ลอง (Jones and Long 1996, อ้างถึงในวิมลพร ไสยวรรณ 2545 : 15) มีแนวความคิดในเรื่องของความเสี่ยงเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความสูญเสีย โดยความเสี่ยงแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ

1. ความเสี่ยงจากการคาดการณ์ล่วงหน้า (Speculative risk) จะเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ 3 ประการ คือ เกิดความสูญเสีย (Loss) เกิดผลกำไร (Gain) หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง (No change) เช่น การเก็บสินค้าคงคลังเพื่อเก็งกำไร ถ้าราคาสินค้าขึ้นจะเกิดผลกำไร แต่ถ้าราคาสินค้าลดลงจะเกิดการขาดทุน แต่ถ้าราคาสินค้าคงเดิมจะไม่เกิดผลกำไรหรือขาดทุน เป็นต้น

2. ความเสี่ยงแท้จริง (Pure risk) เป็นความเสี่ยงที่จะไม่มีผลกำไรเกิดขึ้น มีเพียงการสูญเสีย หรือไม่สูญเสียเท่านั้น เช่น ความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานพยาบาล การสูญเสีย เสียรายได้จากภาวะทุพพลภาพของร่างกาย เป็นต้น ความเสี่ยงแบบแท้จริงเป็นความเสี่ยงอย่างเดียวที่สามารถทำประกันภัยได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการชดเชยความสูญเสีย แต่มิใช่ทำประกันเพื่อหวังผลกำไร

1.3 ประเภทของความเสี่ยง

ความเสี่ยงมีอยู่หลายประเภท สามารถจำแนกออกตามเกณฑ์ แบ่งตามความง่ายของการดำเนินการ แบ่งตามการดำเนินการ โครงการ หรือแบ่งตามมุมมอง พอที่จะสรุปได้ดังนี้

1.3.1 ประเภทของความเสี่ยง จำแนกตามความสำคัญ ประกอบด้วย

1.3.1.1 ความเสี่ยงที่เป็นอันตราย คือเหตุการณ์ในเชิงลบที่หากเกิดขึ้นแล้ว

อาจเป็นอันตราย หรือสร้างความเสียหายต่อองค์กร เช่น กิจการผลิตสินค้าอาจมีความเสี่ยงจากการขาดแคลนวัตถุดิบ เครื่องจักรเสียหาย เป็นต้น

1.3.1.2 ความเสี่ยงที่เป็นความไม่แน่นอน คือ เหตุการณ์ที่ทำให้ผลที่องค์กรได้รับจากเหตุการณ์จริงไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่างบประมาณที่กำหนดไว้ เป็นต้น

1.3.1.3 ความเสี่ยงที่เป็นโอกาส คือ เหตุการณ์ที่ทำให้องค์กรเสียโอกาสในการแข่งขันการดำเนินงาน และการเพิ่มมูลค่าของผู้ถือหุ้น เช่น การไม่สามารถผลิตสินค้าใหม่ออกสู่ตลาดในเวลาที่เหมาะสม การไม่ตัดสินใจลงทุนธุรกิจใหม่ที่อาจช่วยขยายขนาดธุรกิจ เป็นต้น (ไพรัชขอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส 2546 : 1)

1.3.2 ประเภทของความเสี่ยง จำแนกตามหน้าที่ ประกอบด้วย

1.3.2.1 ด้านการเงิน คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการจัดการทางการเงินขององค์กร

1.3.2.2 ด้านกลยุทธ์ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการกำหนดแผนกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์อย่างไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร การปฏิบัติตามแผน สภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่มีอยู่ อันมีผลทำให้กลยุทธ์ขององค์กรที่กำหนดไว้ไม่สามารถดำเนินการได้

1.3.2.3 ด้านการปฏิบัติงาน คือ ความเสี่ยงในการสูญเสียที่เกิดจากความไม่เพียงพอ หรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานภายใน ทรัพยากรบุคคล หรือจากเหตุการณ์ภายนอก

1.3.2.4 ด้านการควบคุม คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการในการควบคุมประสิทธิภาพ กระบวนการปฏิบัติงานระบบการควบคุมภายใน และการป้องกันความเสี่ยงขององค์กร (National Petrochemical Public Company Limited 2004 : เอกสารประกอบการอบรมของการบริหารความเสี่ยง, อ้างอิงใน รัชิตินันท์สุตมาต 2548 : 11)

1.3.3 ประเภทของความเสี่ยงแบ่งตามความง่ายในการดำเนินการ ดังนี้

1.3.3.1 ความเสี่ยงตามที่ปรากฏ (Objective Risk) คือ ความเสี่ยงที่วัดจากความเบี่ยงเบนไปจากความคาดหวัง ซึ่งมีการวัดตามหลักฐานเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ถ้ามองในแง่เป้าหมายสามารถวัดความเสี่ยงได้จากผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง เปรียบเทียบกับผลผลิตที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงาน

1.3.3.2 ความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก (Subjective Risk) คือ ความเสี่ยงที่เป็นไปตามความรู้สึกไม่มีการวัดวิเคราะห์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นความเสี่ยงที่ต่างกันไปตามความรู้สึกของแต่ละคน นอกจากนั้นสำหรับคนคนเดียว ความเสี่ยงตามความคิด

ความรู้สึก ยังสามารถเปลี่ยนไปได้ตามประสบการณ์ที่เปลี่ยนไปในแต่ละคน เช่น บางคนบอกว่าผู้บริหารคนหนึ่งสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้นำได้ 50 คน แต่บางคนแย้งว่าผู้นำไม่มีศักยภาพที่แท้จริง เป็นการวัดจากความรู้สึก ไม่มีหลักฐานการวัดมายืนยันแต่ประการใด

1.3.3.3 ความเสี่ยงที่แท้จริง (Pure Risk) คือความเสี่ยงที่มีอยู่โดยธรรมชาติ ไม่ใช่ความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างขึ้นมา เช่น ความเสี่ยงในการออกไปทำงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ กลับบ้านดีก็อาจประสบอุบัติเหตุระหว่างทาง ความเสี่ยงที่แท้จริงจึงอาจนำไปสู่ความสูญเสียหรือไม่สูญเสียเท่านั้น ความเสี่ยงแท้จริงแบ่งได้ออกเป็นสามประเภทคือ ความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวบุคคล ความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความเสี่ยงที่แท้จริงจากระบบกฎหมาย

1.3.3.4 ความเสี่ยงจากการเก็งกำไร (Speculative Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่ได้มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อหวังผลในการเก็งกำไรจากความเสียนั้น ความเสี่ยงประเภทนี้จึงรวมถึงความเสี่ยงจากการลงทุน ความเสี่ยงจากการพนัน ความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจ ฯลฯ

1.3.4 ประเภทของความเสี่ยง แบ่งแยกเป็นกลุ่มความเสี่ยงเพื่อความสะดวกในการค้นหา ระบุ ประเมิน จัดลำดับ และกำหนดมาตรฐานการควบคุม เช่น

1.3.4.1 ความเสี่ยงประเภท ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) เช่น การสำรวจออกแบบ ประมาณราคา การก่อสร้างบำรุงรักษา การบริหารเครื่องจักรกล การบริหารงานพัสดุ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ความเสี่ยงเชิงบุคลากร (People Risk) ความเสี่ยงเชิงฉ้อฉล (Fraudulent Risk) ความเสี่ยงเชิงโปร่งใส (Transparency Risk)

1.3.4.2 ความเสี่ยงประเภท ด้านบัญชีและการเงิน เช่น ความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยของเงินสดความปลอดภัยของทรัพย์สิน การบันทึกบัญชีผิดพลาด การทุจริตรายงานทางการเงิน เรื่องสภาพคล่อง การมีรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การสูญเสียรายได้ วิธีการงบประมาณ

1.3.4.3 ความเสี่ยงประเภท ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เช่น การทำประชาพิจารณ์ หรือศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการขนาดใหญ่ ตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

1.3.4.4 ความเสี่ยงประเภท ด้านนโยบาย ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) และกลยุทธ์ เช่น การจัดทำโครงการเร่งด่วนตามนโยบายภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ หรือยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (นิรภัย จันทรสวรรค์ 2551 : 51 - 54)

1.3.4.5 ความเสี่ยงด้านระบบการจัดการ เป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเมือง การดำเนินงานที่ผิดกฎหมายหรือข้อบังคับ การถูกฟ้องร้องเรื่องที่เกี่ยวข้อง ข้อตกลงในสัญญา หรือปัจจัยภายในที่อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ข้อจำกัดด้านบุคลากรและข้อจำกัดด้าน

การเรียนรู้ โดยทั่วไปความเสี่ยงด้านระบบการจัดการเป็นปัญหาด้านความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ วัฒนธรรมองค์กรและทักษะการจัดการทีมงาน

1.3.4.6 ความเสี่ยงด้านการกำหนดเวลาการดำเนินโครงการ เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันตามเวลาที่กำหนดภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไว้แล้ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งเวลา คน เงินและวัสดุ ความเสี่ยงประเภทนี้คล้ายกับความเสี่ยงด้านระบบการจัดการ แต่มีการเน้นมากกว่า เช่น จะร่วมมือกันแก้ปัญหาในขั้นตอนสุดท้ายของกำหนดการปฏิบัติงาน เมื่อสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เกิดขึ้น คือ เวลาและทรัพยากรลดน้อยลงได้อย่างไร

1.3.4.7 ความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย ความเสี่ยงประเภทนี้คือ ไม่มีงบประมาณเพื่อทำงานตามที่ได้รับมอบหมายภายในเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเกิดจากการประมาณการค่าใช้จ่ายของกิจกรรมต่างๆ ผิดพลาด กำหนดราคาผิดและตัดสินใจผิดพลาด

1.3.4.8 ความเสี่ยงด้านเทคนิค เป็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการของหน่วยงานผู้ซื้อ ความเกี่ยวข้องกันด้านนี้คือ ระบบงานจะไม่สามารถดำเนินงานได้ตามข้อกำหนดหรือความต้องการของผู้ซื้อ ส่วนในแง่ของหน่วยปฏิบัติการความเกี่ยวข้องกันด้านนี้คือ ระบบงานจะไม่สามารถผลิตตามข้อกำหนดหรือคุณลักษณะเฉพาะตามที่ผู้ซื้อต้องการได้ (สงวน ช่างฉัตร 2547 : 13)

1.3.5 ประเภทความเสี่ยงแบ่งตามมุมมองที่แตกต่างกัน เช่น

1.3.5.1 ความเสี่ยงตามที่ปรากฏ (Objective Risk) และความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก (Subjective Risk) ความเสี่ยงตามที่ปรากฏ คือความเสี่ยงที่วัดค่าความเสี่ยงที่ต่างไปจากค่าที่คาดหวังไว้ เป็นความเสี่ยงที่รับทราบประเมินค่าคาดหวังและค่าความแปรปรวนทางสถิติที่ได้นั้นคือต้องเป็นความเสี่ยงที่แสดงอยู่ในรูปของการแจกแจงของตัวแปรสุ่มความเสี่ยงได้ความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก คือ ความเสี่ยงที่เป็นไปตามความรู้สึก ไม่สามารถประมาณค่าทางสถิติได้ แต่จะเป็นความเสี่ยงที่ต่างกันไปตามความรู้สึกของแต่ละคน และยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละคน

1.3.5.2 ความเสี่ยงที่แท้จริง (Pure Risk) และความเสี่ยงจากการเก็งกำไร (Speculative) ความเสี่ยงที่แท้จริง คือความเสี่ยงที่มีอยู่โดยธรรมชาติไม่ใช่ความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างขึ้น ฉะนั้นโอกาสของความสูญเสียจึงมีอยู่สองกรณี คือ โอกาสที่จะเกิดความสูญเสีย และโอกาสที่จะไม่เกิดความสูญเสีย ความเสี่ยงที่แท้จริงจึงอาจนำไปสู่ความสูญเสียหรือไม่สูญเสียเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน ความเสี่ยงที่แท้จริงสามารถแบ่งได้ออกเป็นสามประเภท คือความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวบุคคล ความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความเสี่ยงที่แท้จริงเกี่ยวกับระบบกฎหมาย ความเสี่ยงจากการเก็งกำไร เป็นความเสี่ยงที่ไม่มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อหวังผลในการเก็งกำไรจากความเสียนั้น ความเสี่ยงประเภทนี้จึงรวมถึงความเสี่ยงจากการลงทุน

ความเสี่ยงจากการพนัน ความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจ ฯลฯ ความเสี่ยงจากการแก่งกำไรงิ่ต่างไป จากความเสี่ยงที่แท้จริงตรงที่สามารถนำไปสู่กำไรรเทาทุน หรือขาดทุน จากกิจกรรมความเสี่ยงที่ถูก สร้างขึ้นมาเพื่อการแก่งกำไรรั้น

1.3.5.3 ความเสี่ยงพื้นฐานและความเสี่ยงเฉพาะ ความเสี่ยงพื้นฐาน คือ ความเสี่ยงที่นำไปสู่ความสูญเสียที่กระทบกับคนจำนวนมาก หรือสังคมโดยรวม เช่น ภัยธรรมชาติหรือ วิกฤติการเงิน การวางแผนการควบคุมความเสี่ยงพื้นฐานจึงต้องอาศัยนโยบายระดับมหภาค ความเสี่ยงเฉพาะ คือ ความเสี่ยงที่นำไปสู่ความสูญเสียที่กระทบบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เท่านั้น การวางแผนป้องกันและควบคุมความเสี่ยงเฉพาะจึงสามารถกระทำได้ในระดับจุลภาค เช่น ระดับองค์กร ครอบครัว หรือบุคคล เป็นต้น (นฤมล สอาดโคม 2550 : 17 – 18)

จากการศึกษาเรื่อง ประเภทของความเสี่ยง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความเสี่ยงในด้านต่างๆที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยงที่เป็นอันตราย ความเสี่ยงจากความไม่แน่นอน ความเสี่ยงที่เป็นโอกาส ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการควบคุม ความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก ความเสี่ยงที่แท้จริง ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านบัญชีและการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ความเสี่ยงด้านนโยบาย ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงด้านการจัดการ ความเสี่ยงด้านกำหนดเวลาการดำเนินโครงการ ความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย และความเสี่ยงด้านเทคนิค โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

1.4 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การระบุความเสี่ยงเป็นการรวบรวม เรื่อง ประเด็น เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจจะ เป็นปัญหา อุปสรรค ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานสำเร็จ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และ วัตถุประสงค์ของโครงการ งาน กิจกรรม หรือกระบวนการที่เลือกไว้ โดยแยกไว้เป็นกลุ่มๆ ตาม ประเภทของความเสี่ยง เช่น การเงิน ทรัพยากร การดำเนินงาน กฎระเบียบ เป็นต้น

นริภัย จันทรสวัสดิ์ (2551 : 42) กล่าวว่า การระบุความเสี่ยงอาจศึกษาจาก รายการแจ้ง เตือน ซึ่งมีลักษณะเหมือนบัญชีที่รวบรวมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้โดยทั่วไป พร้อมกับคำอธิบาย ของแต่ละรายการความเสี่ยง เพื่อให้ผู้ผู้มีแนวทางในการระบุความเสี่ยง โดยประยุกต์ให้เข้ากับการ ดำเนินการจริงของแต่ละหน่วยงาน หรือโครงการของตน ตัวอย่างของ รายการแจ้งเตือน ด้านการปฏิบัติงาน

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง ความเสี่ยงจากการ ปฏิบัติงานอันเป็นปกติขององค์กร โดยพิจารณาครอบคลุมถึง คน ระบบงาน ขั้นตอนการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินธุรกิจขององค์กร

ด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง ความเสี่ยงจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินขององค์กร

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน การบริหารสินทรัพย์และการลงทุน การดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุ กลยุทธ์ และเพิ่มมูลค่าให้แก่องค์กรได้

นิรภัย จันทรส์วัสดิ์ (2551 : 46 - 47) กล่าวถึงการใช้ รายการตรวจสอบ ไว้ดังนี้คือ การใช้รายการตรวจสอบ เป็นวิธีการหนึ่งในการระบุความเสี่ยงที่ค่อนข้างง่าย โดยการตอบคำถามในรายการที่ได้จัดทำขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน

ในการทำรายการตรวจสอบนั้น จะรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต และนำมาทำเป็นรายการคำถามที่เป็นมาตรฐาน หรือวิธีปฏิบัติที่ดี เพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่องค์กร หรือหน่วยงานมีอยู่

การกำหนดรายการตรวจสอบความเสี่ยง จากแหล่งที่มาของความเสี่ยงหรือเหตุแห่งความเสี่ยงภาวะการเงินการคลัง

1. ความเสี่ยง

1.1 ความเสี่ยงจากภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1.2 ความเสี่ยงในการลงทุน

1.3 ความเสี่ยงด้านการทำธุรกรรมทางการเงิน

1.4 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดการเงินสด

1.5 ฯลฯ

2. ความสูญเสีย

2.1 เกิดสภาพการทอดอຍทางเศรษฐกิจ

2.2 รายรับลดลง

2.3 ผลตอบแทนในการลงทุนลดลง

2.4 งบประมาณรวมลดลง

3. วิธีการจัดการความเสี่ยง

ผลงานวิจัยขั้นต้นที่กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

3.1 วางแผนการลงทุนอย่างรอบคอบ รัดกุม

3.2 กำหนดมาตรการการตรวจสอบ หรือตรวจติดตามภายในให้รัดกุม

3.3 วางแผนการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

3.4 ฯลฯ

การระบุความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง ควรประกอบด้วยความเสี่ยงที่ครอบคลุมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านงบการเงินและงบประมาณ
2. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
3. ความเสี่ยงด้านนโยบาย
4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
5. ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2550 : 85-86)

จากการศึกษาเรื่อง การระบุความเสี่ยงทำให้ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ควรมีการรวบรวมเหตุการณ์ หรือความเสี่ยงที่อาจเป็นอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์

1.5 ปัจจัยเสี่ยง

ปัจจัยความเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่เป็นที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากข้อมูลการศึกษาที่กล่าวไว้ข้างต้นในเรื่อง (1) ความหมายของความเสี่ยงทำให้ผู้วิจัยทราบปัจจัยเสี่ยงในขณะมณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มาจากปัจจัยภายในได้แก่ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงินเช่น งบประมาณ งบการเงิน เป็นต้น ซึ่งมีโอกาสจะเกิดความสูญเสียจากการปฏิบัติการด้านการเงิน (2) แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง ทำให้ผู้วิจัยทราบความเสี่ยงในองค์การของภาครัฐ หน่วยงานต่างๆ ของส่วนราชการ สถาบันการศึกษาเป็นความเสี่ยงแท้จริง เป็นความเสี่ยงที่ไม่มีผลกำไรเกิดขึ้น มีเพียงการสูญเสีย หรือไม่สูญเสีย เช่น การสูญเสียรายได้ในการดำเนินงานในกิจกรรมที่ไม่มีความจำเป็น ความขัดข้องของระบบเทคโนโลยีทำให้กระบวนการปฏิบัติงานหยุดชะงัก ทำให้งานล่าช้า เกิดความเสียหาย เป็นต้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสร้างแบบสอบถาม (3) ประเภทของความเสี่ยง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในองค์การ ซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยงที่เป็นอันตราย ความเสี่ยงจากความไม่แน่นอน ความเสี่ยงที่เป็นโอกาส ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการควบคุม ความเสี่ยงตามความคิดความรู้สึก ความเสี่ยงที่แท้จริง ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน

ความเสี่ยงด้านบัญชีและการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ความเสี่ยงด้านนโยบาย ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงด้านการจัดการ ความเสี่ยงด้านกำหนดเวลา การดำเนินโครงการ ความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย และความเสี่ยงด้านเทคนิค ความเสี่ยงเหล่านี้เป็นความเสี่ยงที่องค์กรไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้วิจัยจึงได้นำประเภทของความเสี่ยงมากำหนดตัวแปรต้นคือ ปัจจัยเสี่ยงภายใน ได้แก่ด้านงบประมาณงบการเงิน กลยุทธ์ นโยบาย และปัจจัยเสี่ยงภายนอก ได้แก่ กฎ ระเบียบ สภาพทางการเมือง ที่มีผลกระทบกับตัวแปรตาม ได้แก่ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินในด้านความเสี่ยงจากบุคลากร ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากการบริหารการเงินในองค์กร เพื่อใช้สร้างกรอบแนวคิด และสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

(4) การระบุความเสี่ยงทำให้ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ควรมีการรวบรวม เหตุการณ์ หรือความเสี่ยงที่อาจเป็นอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ และจากการศึกษาความหมายของกลุ่มความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการด้านการเงินผู้วิจัยได้นำมาใช้สร้างกรอบแนวคิดส่วนที่เป็นปัจจัยเสี่ยง และนำไปใช้สร้างแบบสอบถามโดยมีปัจจัยเสี่ยงที่มีโอกาส ที่จะเกิดผลกระทบต่อปฏิบัติการด้านการเงินซึ่งได้แก่ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกองค์กร

1.6 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

การปฏิบัติงานในองค์กร ล้วนต้องเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงทั้งสิ้น เสี่ยงมากบ้าง น้อยบ้าง ในการบริหารกิจการใดๆ ก็ตามย่อมมีความเสี่ยงมาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ “ความเสี่ยง” จึงกลายเป็นส่วนประกอบสำคัญขององค์กรอยู่ตลอดไป มีผู้ให้ความหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้ดังนี้

นิรภัย จันทรส์วัสดิ์ (2551 : 20 – 23) การบริหารความเสี่ยง หมายถึงกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจ และการวินิจฉัยสั่งการ โดยให้สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งต่อความเสี่ยง และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เมื่อความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งขององค์กร มนุษย์จึงต้องมีการวางแผนรับมือกับความเสี่ยง (ที่อาจเกิดขึ้น) เอาไว้เป็นอย่างดี เป็นระบบ เป็นขั้น เป็นตอน

นิรภัย จันทรส์สวัสดิ์ (2551 : 20 – 23) การบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่มีระบบสามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กร เพื่อบ่งชี้เหตุการณ์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความสำคัญ และจัดการความเสี่ยง โดยการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้เกิดผลดังนี้

1. สนับสนุนให้องค์กรสามารถพิจารณาระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้
2. กำหนดกรอบการดำเนินงานให้แก่องค์กร เพื่อให้สามารถบริหารความไม่แน่นอน ความเสี่ยง และ โอกาสอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารความเสี่ยง คือกระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะ ผู้บริหาร กรรมการ และบุคลากรทุกคนในองค์กร เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับ เพื่อให้ได้รับความมั่นใจในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ (ไพรัชวอเตอร์เฮ้าส์คูเปอร์ส 2547 : 4)

การบริหารความเสี่ยง เป็นการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม หรือกระบวนการต่างๆ เพื่อลดโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย หรือล้มเหลว ดังนั้นเพื่อควบคุมให้ระดับความเสียหาย และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ควบคุมได้ และสามารถตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลัก ตามกฎหมายจัดตั้งส่วนราชการ และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณของส่วนราชการ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : แผนบริหารความเสี่ยง ปีงบประมาณ พ.ศ.2551)

ชัยเสถ์กุล พรหมศรี (2550 : 19 – 20) ให้ความหมายการบริหารความเสี่ยงว่า เป็นเป็นกระบวนการในการป้องกันอำนาจและทรัพย์สินที่มาของบริษัท โดยการลดโอกาสของการสูญเสีย ซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี โดยการให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความเสี่ยงและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นซึ่งผู้บริหารในบริษัททุกประเภทจะต้องตื่นตัวต่อความเสี่ยงที่มีต่อบริษัท และผลกระทบที่อาจส่งผลถึงกำไรของบริษัทเองด้วย

เจนเนตร มณีนาถ (2548 : 7) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) คือ กระบวนการที่ใช้ในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการ การดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาส ที่องค์กรจะเกิดความเสียหายเพื่อให้ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี ดังนี้

1. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุม หรือป้องกันความเสี่ยง
2. การลด หรือการควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาส

3. การกระจายความเสี่ยง หรือการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การมีฝ่ายตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

4. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ หรือกิจกรรมนั้นไป เช่น งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดโครงการ หรือกิจกรรม เป็นต้น

การควบคุมความเสี่ยง (Control) คือ นโยบาย แนวทางหรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท

1. การควบคุมเพื่อป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง และข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก

2. การควบคุมเพื่อให้ตรวจสอบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

การควบคุมเพื่อแก้ไข (Corrective หรือ Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

การบริหารความเสี่ยงขององค์การ โดยรวม คือ การบริหารความเสี่ยงโดยมีโครงสร้าง องค์การ กระบวนการ และวัฒนธรรมองค์การ ประกอบเข้าด้วยกันและมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงควรสอดคล้องกับแผนทางธุรกิจ วัตถุประสงค์ การตัดสินใจ และสามารถนำไปใช้กับองค์ประกอบอื่นๆ ในการบริหารองค์การ

2. พิจารณารisk ทั้งหมด โดยครอบคลุมความเสี่ยงทั่วทั้งองค์การ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับกลยุทธ์ การดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการเงิน ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้ อาจทำให้เกิดความเสียหาย ความไม่แน่นอน และโอกาส รวมถึงการมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์

3. มีความคิดแบบมองไปข้างหน้า โดยบ่งชี้ว่าความเสี่ยงอะไรที่อาจจะเกิดขึ้นบ้าง และหากเกิดขึ้นจริงจะมีผลกระทบอย่างไร ต่อวัตถุประสงค์ ดังนั้นองค์การควรเตรียมการบริหารความเสี่ยงนั้นอย่างไรได้ (ธิตภรณ์ สุตมาศ 2548 : 13 – 14)

การบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ เพื่อช่วยให้ องค์การ บรรลุวัตถุประสงค์ หรือกลยุทธ์ขององค์การที่กำหนดไว้ ช่วยให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี และปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง ผู้บริหารควรมีความเข้าใจต่อผลลัพธ์ ทั้งด้านดีและไม่ดีของ เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสแห่ง

ความสำเร็จ ลดโอกาสของการล้มเหลว และลดความไม่แน่นอนในผลการดำเนินงานโดยรวม ได้ (ชิติกัมภ์ สุตมาศ 2548 : 13 – 14)

วัตถุประสงค์ทางการดำเนินงานและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานมีการพัฒนาตลอดเวลา ทำให้ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การในการจัดการ และการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แม้ว่าความเสี่ยงไม่สามารถถูกกำจัดให้หมดไป แต่ก็จะทำให้การจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับผลตอบแทนที่ยอมรับได้ (ชิติกัมภ์ สุตมาศ 2548 : 13 – 14)

สงวน ช้างฉัตร (2547 : 10) การบริหารความเสี่ยงคือ การปฏิบัติการควบคุมความเสี่ยงซึ่งประกอบด้วย การวางแผนความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงด้านต่างๆ การพัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบความเสี่ยงเพื่อหาความเสี่ยงได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และบันทึกการบริหารความเสี่ยงทั้งหมด และการบริหารความเสี่ยง โครงการคือ การปฏิบัติการที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง มีลักษณะของการตัดสินใจเชิงรุกเพื่อประเมินสิ่งที่จะเกิดความผิดพลาดอย่างต่อเนื่อง หรือประเมินความเสี่ยง ระบุความเสี่ยงที่จะต้องจัดการคืออะไร และใช้ยุทธศาสตร์เพื่อจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น

สุเมธี ทาวิชัย (2546 : 5) การบริหารความเสี่ยง คือการดำเนินการเพื่อเพิ่มโอกาสที่จะได้รับผลดีและลดโอกาสที่จะได้รับผลในทางที่ไม่ดี โดยการควบคุมสาเหตุของความเสี่ยงในส่วนที่เป็นปัจจัยภายใน และดำเนินการเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้

จากการศึกษาความหมายของการบริหารความเสี่ยงพบว่า การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ในการกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน กระบวนการต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยง หรือควบคุมความเสี่ยงในอนาคตให้อยู่ในระดับที่องค์การยอมรับได้ และมีวิธีการจัดการความเสี่ยงได้หลายวิธี เช่น การควบคุมความเสี่ยงโดยองค์การปรับปรุงระบบการทำงานหรือกระบวนการทำงาน เป็นต้น เพื่อลดโอกาสในการเกิดความเสียหาย หรือวิธีการกระจายความเสี่ยงโดยมีฝ่ายตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบ ดังนั้นผู้วิจัยสามารถนำวิธีการบริหารความเสี่ยงมาใช้เป็นข้อเสนอแนะในการจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ (เจริญ เจษฎาวัดย์ 2546, อ้างถึงใน ชิติกัมภ์ สุตมาศ 2548 : 14 - 15) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ที่ชัดเจนขององค์กร หรือกระบวนการทำงาน คือขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารความเสี่ยง วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ดังกล่าวควรกำหนดให้ชัดเจน และสื่อสารให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในองค์กรด้วย เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน

2. การบ่งชี้ความเสี่ยง ความเสี่ยงและเหตุแห่งความเสี่ยงควรครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญ คือความเสียหายหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กร ความไม่แน่นอนที่อาจมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์กร และเหตุการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเสียโอกาสในการได้สิ่งดี

3. การประเมินความเสี่ยง คือพิจารณาความเสี่ยงที่มีอยู่ก่อนทำการควบคุมใดๆ หลังจากนั้นจึงพิจารณาว่าการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ได้มีวิธีการอย่างไรในการจัดการความเสี่ยง โดยการประเมินควรพิจารณาให้ครอบคลุมในเรื่องโอกาสที่อาจเกิดขึ้น และผลกระทบที่องค์กรจะได้รับ

4. การจัดการความเสี่ยง อาจเป็นวิธีใดวิธีหนึ่ง คือการหลีกเลี่ยง หรือการยอมรับความเสี่ยง นั้นเลย จึงอาจทำให้ต้องเปลี่ยนวัตถุประสงค์ การโอนย้ายหมายถึง โอนถ่ายความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยรับผิดชอบ เช่นการประกันภัย การควบคุม หมายถึงการหาวิธีการควบคุมเพิ่มเติม การจัดการความเสี่ยง การยอมรับ หมายถึง ใช้วิธีการเดิมต่อไปในการจัดการความเสี่ยง

5. การติดตามผลและการรายงาน องค์กรประกอบหลักของการติดตามผลและการรายงาน คือการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมในการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยง รวมไปถึงการระบุความเสี่ยงที่สามารถโอนย้ายออกไปภายนอกองค์กรได้ และการรายงานความเสี่ยงจากทุกหน่วยในองค์กรอย่างสม่ำเสมอตลอดคล้อยและต่อเนื่อง

องค์กรประกอบสำคัญของการติดตาม คือ การสื่อสารที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประมาณการ การจัดทำรายงานประจำเดือน เป็นต้น เพื่อให้ผู้บริหารได้ทำการสอบทานสถานะของความเสี่ยง และแผนการดำเนินงาน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการบอกกล่าวข้อมูลที่สำคัญ และช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ ทันเวลาขึ้นตอน

1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

จอห์น และ ลอง (Jones and Long 1996, อ้างถึงใน วิมลพร ไสยวรรณ 2545 : 15) ได้กล่าวว่าความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เป็นความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้นแนวความคิดในเรื่องของความเสี่ยงจึงเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความสูญเสีย โดยความเสี่ยงแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1.7.1 ความเสี่ยงจากการคาดการณ์ล่วงหน้า จะเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ 3 ประการคือ เกิด ความสูญเสีย เกิดผลกำไร หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่นการเก็บสินค้าคงคลังเพื่อเก็งกำไร ถ้าราคา สินค้าขึ้นก็จะเกิดผลกำไร แต่ถ้าราคาสินค้าลดลงก็จะเกิดการขาดทุน แต่ถ้าราคาสินค้าคงเดิมก็จะไม่ เกิดผลกำไรหรือขาดทุน เป็นต้น

1.7.2 ความเสี่ยงแท้จริง เป็นความเสี่ยงที่จะไม่มีผลกำไรเกิดขึ้น มีเพียงการสูญเสีย หรือไม่สูญเสียเท่านั้น เช่น ความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานพยาบาล การสูญเสีย เสียหาย ได้จากภาวะ ทูพผลกระทบของร่างกาย การเจ็บป่วยของมนุษย์ เป็นต้น ความเสี่ยงแบบแท้จริงเป็นความเสี่ยงอย่างเดียว ที่สามารถทำประกันภัยได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการชดเชยความสูญเสีย แต่มิใช่ทำประกันเพื่อหวัง ผลกำไร

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

1. กระบวนการ เป็นเครื่องมือซึ่งนำไปสู่จุดหมาย มิใช่เป็นจุดหมายด้วยตัวเอง การ บริหารความเสี่ยงขององค์กร ไม่ได้จำกัดสำหรับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง แต่เป็นกระบวนการที่ สามารถปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร และการปฏิบัติงานของ องค์กร

2. เกิดจากบุคคล การบริหารความเสี่ยงมิใช่เป็นเพียงนโยบาย การสำรวจความคิดเห็น หรือเป็นระบบเอกสาร แต่เกิดจากการปฏิบัติโดยพนักงานในทุกระดับขององค์กร

3. การนำไปใช้ทั่วทั้งองค์กร การบริหารความเสี่ยงควรได้รับการปฏิบัติในทุก ระดับชั้น และทุกหน่วยงาน รวมถึงการมองความเสี่ยงในระดับภาพรวมขององค์กร

4. ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) การบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อ จัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อความสำเร็จของพันธกิจ หรือวิสัยทัศน์ของ องค์กร

ผลกบเงินต้นที่ศึกษาในระดับปริญญาโท

เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผล การบริหารความเสี่ยงให้ความมั่นใจแก่ คณะกรรมการและผู้บริหารในระดับหนึ่ง แต่มิใช่การรับประกันโดยสมบูรณ์

6. การบรรลุมุ่งวัตถุประสงค์ การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การบรรลุ วัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือในหลายๆ เรื่อง ได้แก่ วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน และวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติ ตามกฎหมายและกฎระเบียบ (ไพรัชวอเตอร์เฮ้าส์คูเปอร์ส 2547 : 4)

1.8 แนวทางการบริหารความเสี่ยง

เจริญ เจริญวาลย์ (2546, อ้างถึงใน ชิตินันท์ สุดมาศ 2548 : 14) การบริหารความเสี่ยง จะเกิดประสิทธิผลสูงสุด เมื่อทุกหน่วยงานในองค์กรมีวิธีการในทางเดียวกันในการระบุ ประเมิน จัดการความเสี่ยง และการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงในองค์กร ควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีวัฒนธรรม ในการบริหารความเสี่ยงในทุกๆ ระดับขององค์กร โดยผู้บริหาร ระดับสูงควรกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ ในการบริหารความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ และชี้แจงสิ่งเหล่านี้ให้ทุกคนในองค์กร ได้รับทราบ เพื่อจะได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

2. ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการ ปรับปรุงกระบวนการให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ

3. กำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และระบุหน้าที่และความ รับผิดชอบของทุกคนในองค์กร ตั้งแต่กรรมการบริหารระดับสูง ผู้บริหาร และพนักงาน

4. มีปัจจัยพื้นฐานที่ดี ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักคือ บุคลากรที่มีความสามารถ วิธีการวัดผลการดำเนินงาน การฝึกอบรม ช่องทางการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร วิธีการสอบทานคุณภาพเพื่อทำให้มั่นใจว่าองค์กรสามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมี ประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเรื่อง แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยง แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหาร ความเสี่ยง และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทำให้ผู้วิจัยทราบว่า การบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยกระบวนการ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่จุดหมายที่ต้องปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากร และการปฏิบัติงานที่เกิดจากบุคคลนำไปปฏิบัติในทุกระดับชั้น ทุก หน่วยงาน โดยการประเมินความเสี่ยงเพื่อหาปัจจัยเสี่ยงที่เป็นตัวแปรต้น และศึกษาความเสี่ยงด้าน การปฏิบัติการด้านการเงินที่เป็นตัวแปรตามแล้วนำผลการศึกษามาใช้ประโยชน์เพื่อจัดการความ เสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ และเพื่อความสำเร็จของพันธกิจ หรือวิสัยทัศน์ขององค์กร และมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้มีคุณภาพได้นั้น จำเป็นต้องมีการปฏิบัติตามกระบวนการ บริหารที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งถ้าบุคลากรมีความเข้าใจในความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง จะช่วยให้้องค์กรลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินให้อยู่ในเกณฑ์ที่องค์กรยอมรับได้ หรือบรรเทาความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด

2. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

2.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการถือเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากความผิดพลาด หรือความไม่เพียงพอของกระบวนการทำงาน พนักงาน ระบบงาน หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเหตุการณ์หรือปัจจัยภายนอก ซึ่งทำให้ได้รับความเสียหายต่อรายได้หรือเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านระบบงาน ปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน และปัจจัยภายนอก (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2552 : 7)

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ หมายถึง ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดจากความเสียหาย อันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี การขาดธรรมาภิบาลในองค์กร และ/หรือการขาดการควบคุมภายในที่ดี โดยอาจเกิดขึ้นจากความล้มเหลว ความไม่เพียงพอ หรือความไม่เหมาะสมของกระบวนการปฏิบัติงานภายใน บุคลากร ระบบงาน หรือเกิดจากเหตุปัจจัยภายนอก ที่มีสาเหตุทางการเงิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินขององค์กร (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2552 : 7)

2.2 ประเภทของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

การปฏิบัติการเป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและขาดการควบคุมที่ดี ประกอบด้วย

2.2.1 ความเสี่ยงจากบุคลากรเป็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการที่เกิดจากความล้มเหลว ความไม่เพียงพอ หรือความไม่เหมาะสมของบุคลากรขององค์กร รวมถึงความสามารถและจริยธรรมของบุคลากร ซึ่งส่งผลกระทบในทางลบต่อการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินขององค์กร ด้วยเหตุผลหลัก 3 ประการ

2.2.1.1 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานอาจมีความสามารถไม่เพียงพอที่จะทำงานหรือมีความสามารถแต่ไม่ตรงกัลักษณะของงาน

2.2.1.2 บุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรทุจริต เช่นการปลอมแปลงเอกสาร เป็นต้น

2.2.1.3 จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

2.2.2 ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานที่เกิดจากความล้มเหลว ความไม่เพียงพอ หรือความไม่เหมาะสมของการปฏิบัติงาน แม้บุคลากรขององค์กรจะเป็นผู้มีความสามารถดี ตรงลักษณะงาน ตั้งใจทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรและซื่อสัตย์สุจริต โดยอาจมีสาเหตุ ดังนี้

2.2.2.1 ตัวแบบที่ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงาน ล้มเหลว ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม เช่น ตัวแบบการคำนวณทางคณิตศาสตร์ ระบบการบริหารจัดการ ระบบการควบคุมการดำเนินงาน เป็นต้น

2.2.2.2 ความผิดพลาดของรายการค่า ซึ่งเกิดจากบุคลากรขององค์การปฏิบัติงานแล้วเกิดความผิดพลาด ไม่เหมาะสม หรือไม่ครบถ้วน ไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

2.2.2.3 ระบบการควบคุมภายในไม่เพียงพอ หรือไม่เหมาะสม

2.2.3 ความเสี่ยงจากเทคโนโลยี เป็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการที่เกิดจากระบบคอมพิวเตอร์ และ/หรือ เครือข่ายการติดต่อสื่อสารขององค์การเกิดการล้มเหลว ไม่เหมาะสม ล้าสมัย และไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินงานขององค์การต้องหยุดชะงักหรือไม่สามารถให้บริการได้ เช่น ข้อมูลไม่ถูกต้อง การไม่สามารถกู้ระบบได้ทันเวลาที่

2.2.4 ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยภายนอกที่ไม่ใช่สาเหตุทางการเงิน และส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินขององค์การ เช่น ความปลอดภัยของสถานที่ทำงาน ความเสี่ยงทางการเงิน เป็นต้น (สำนักงานอัยการบัญชีประกันวินาศภัย, 2551)

จากการศึกษาเรื่องความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ พบว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในองค์การเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ได้แก่ บุคลากร กฎ ระเบียบ เทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการด้านการเงิน โดยผู้วิจัยนำปัจจัยเสี่ยงภายในและปัจจัยเสี่ยงภายนอกมาสร้างกรอบแนวความคิดที่เป็นตัวแปรต้น และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินที่เกิดจากบุคลากร กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ ความเสี่ยงจากเทคโนโลยีที่เกิดจากระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายการติดต่อสื่อสารจัดซึ่งส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการด้านการเงิน ทำให้มีความล่าช้า เกิดความเสียหาย ผู้วิจัยจึงได้นำมาสร้างแบบสอบถามและใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

2.3 ความหมายของการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานเป็นการกระทำหรือภารกิจที่จำเป็นหรือถูกกำหนดให้ปฏิบัติอันเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหรือหน้าที่การงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีผู้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้

กู๊ด (Good 1973 : 414, อ้างถึงในกัญญา เหมือนใจ 2547 : 15) ให้ความหมายการปฏิบัติงานไว้ว่า การทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อผลแห่งความสำเร็จอย่างดีที่สุดของงาน จะเห็นว่าหากผู้ปฏิบัติต้องการจะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จอย่างดีที่สุด ผู้ปฏิบัติจะต้องทุ่มเทพลังและอำนาจที่มีอยู่ในตน และต้องปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ

2.4 ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน อาจเกิดขึ้นเนื่องจากความผิดพลาดหรือความไม่เพียงพอของกระบวนการทำงาน พนักงาน ระบบงาน หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการทุจริตของพนักงาน และเหตุการณ์หรือปัจจัยภายนอกอันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงหายที่เป็นตัวเงิน และความเสี่ยงหายที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ความเสี่ยงหายต่อชื่อเสียง หรือความมั่นคงของบริษัท เป็นต้น (บริษัททางด่วนกรุงเทพจำกัด (มหาชน), 2553 แบบ 56-1)

การที่สถาบันการเงินมีระบบการควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยงและส่งผลกระทบต่อรายได้ และเงินกองทุนขอสถาบันการเงิน ดังนั้น การประเมินเพื่อระบุหรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานของสถาบันการเงินอาจพิจารณาได้จากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. การขาดความรับผิดชอบทางการบริหาร การไม่มีวัฒนธรรมขององค์กรทางด้าน การควบคุมที่ดีของสถาบันการเงิน
2. ขาดการประเมินความเสี่ยงในธุรกรรมต่างๆ ของสถาบันการเงินอย่างเพียงพอทั้ง รายการในและนอกงบดุล
3. การขาดการควบคุมภายในที่ดี เช่นการ ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ เป็นต้น
4. การติดต่อสื่อสารภายในไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะปัญหาด้านการสื่อสารจากระดับล่างขึ้นไปหาระดับสูง (สุเมธ ทวีชัย 2546 : 20 - 21)

จากผลการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความเสี่ยงกระจายในขั้นตอนการทำงาน อาจต้องมีกระบวนการ หรือเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสม และมีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยเสี่ยงทางเทคโนโลยี ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ ที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติ การเงินในขณะนั้นมาศึกษาเป็นกรอบแนวความคิดการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการสร้างแบบสอบถาม

3. การปฏิบัติงานด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

ในสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาของรัฐบาล หรือหน่วยราชการต่างๆ ของรัฐบาล มีระเบียบการปฏิบัติงานด้านการเงินเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานอย่างเป็นระเบียบและถูกต้อง ดังนี้

การปฏิบัติงานด้านการเงินในส่วนราชการ ประกอบด้วย

3.1 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ

ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำส่งเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2551

หมวด 7 การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 สถานที่เก็บรักษา

ส่วนราชการใดมีการเก็บรักษาเงิน ให้หัวหน้าส่วนราชการนั้นจัดให้มีผู้นิรภัยสำหรับเก็บรักษาเงินของทางราชการ

ผู้นิรภัยของส่วนราชการ ให้ตั้งไว้ในที่ปลอดภัยในสำนักงานของส่วนราชการนั้น

ผู้นิรภัยให้มีลูกกุญแจอย่างน้อยสองสำรับ แต่ละสำรับไม่น้อยกว่าสองดอกแต่ไม่เกินสามดอก โดยแต่ละดอกต้องมีลักษณะต่างกัน โดยสำรับหนึ่งมอบให้กรรมการเก็บรักษาเงิน ส่วนสำรับที่เหลือให้นำฝากเก็บไว้ในลักษณะหีบห่อ ณ สถานที่ ดังนี้

1. สำนักบริการเงินตรา กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง สำหรับส่วนราชการ ในราชการบริหารส่วนกลาง

2. ห้องเก็บเงินในคลัง ของสำนักงานคลังจังหวัด สำหรับส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคและส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ส่วนราชการในราชการในบริหารส่วนภูมิภาคแห่งใด โดยปกติไม่มีการเก็บรักษาเงิน หากมีความจำเป็นจะต้องเก็บรักษาเงินเป็นครั้งคราว หรือกรณีที่ส่วนราชการมีการเก็บรักษาเงินเป็นจำนวนมาก ซึ่งเห็นว่าการเก็บรักษาเงินไว้ในผู้นิรภัยของส่วนราชการนั้น จะไม่ปลอดภัย จะนำส่งเงินฝากเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานคลังจังหวัดในลักษณะหีบห่อตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ได้

ส่วนที่ 2 กรรมการเก็บรักษาเงิน

ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับสาม หรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการนั้นอย่างน้อยสองคน เป็นกรรมการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการนั้น

ให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือลูกกุญแจผู้นิรภัย คนละหนึ่งดอกในกรณีที่ผู้นิรภัยมีลูกกุญแจสามดอก และมีกรรมการเก็บรักษาเงินสองคน ให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือลูกกุญแจคนละดอก ส่วนลูกกุญแจที่เหลือให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะมอบหมายให้กรรมการเก็บรักษาเงินเป็นผู้ใดถือลูกกุญแจนั้น

กรรมการเก็บรักษาเงินผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่กรรมการได้ ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการข้างต้นให้เป็นกรรมการแทนชั่วคราวให้ครบจำนวน การแต่งตั้งผู้ที่จะเป็นกรรมการแทน จะแต่งตั้งไว้เป็นการประจำเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนชั่วคราวก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่กรรมการ ต้องส่งมอบและรับมอบบัญชีระหว่างกรรมการผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่กรรมการแทนชั่วคราว รวมทั้งต้องตรวจนับตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงิน เก็บรักษาไว้ในตู้নিরภัยให้ถูกต้องตามรายงานเงินคงเหลือประจำวัน แล้วบันทึกการส่งมอบพร้อมกับลงลายมือชื่อกรรมการทุกคนไว้ในรายงานคงเหลือประจำวัน

ห้ามมิให้กรรมการมอบลูกบัญชีให้ผู้อื่นทำหน้าที่กรรมการแทน เว้นแต่เป็นการมอบให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนชั่วคราว

กรรมการเก็บรักษาเงินต้องเก็บรักษาลูกบัญชีไว้ในที่ปลอดภัย อย่าให้สูญหายหรือให้ผู้ใดลักลอบนำไปพิมพ์แบบลูกบัญชีได้ หากปรากฏว่าลูกบัญชีเสียหาย หรือมีกรณีสงสัยว่าจะมีผู้ปลอมแปลงลูกบัญชี ให้รีบรายงานหัวหน้าส่วนราชการทราบเพื่อสั่งการ โดยด่วน

ส่วนที่ 3 การเก็บรักษาเงิน

ให้กองคลังหรือส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันเป็นประจำทุกวัน

ในกรณีวันใดไม่มีรายการรับจ่ายเงิน จะไม่ทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันสำหรับวันนั้นก็ได้ แต่ให้หมายเหตุไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับจ่ายเงินของวันถัดไป

รายงานเงินคงเหลือประจำวันให้เป็นไปตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงินที่จะเก็บรักษา และรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ส่งมอบต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน

ให้กรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงิน และเอกสารแทนตัวเงิน กับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงิน และเอกสารแทนตัวเงิน เก็บรักษาในตู้নিরภัย และให้กรรมการเก็บรักษาเงินทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานเงินคงเหลือประจำวันไว้เป็นหลักฐาน แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานคลังเสนอผ่านหัวหน้าส่วนราชการ

ผลของบัญชีเงินที่ได้รับมอบให้เก็บรักษาไม่ตรงกับจำนวนเงินซึ่งแสดงไว้ใน

รายงานเงินคงเหลือประจำวัน ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินและเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่งร่วมกันบันทึกจำนวนเงินที่ตรวจนับได้นั้นไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และลงลายมือชื่อกรรมการเก็บรักษาเงินทุกคนพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่ง แล้วนำเงินเก็บรักษาในตู้নিরภัย และให้กรรมการเก็บรักษาเงินรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบทันทีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

เมื่อนำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরภัยแล้ว ให้กรรมการเก็บรักษาเงินใส่กุญแจตู้নিরภัยให้เรียบร้อย และลงลายมือชื่อบนกระดาดปิดทับ หรือตราประจำครั้ง หรือดินเหนียวของกรรมการเก็บรักษาเงินแต่ละคน ไว้บนเชือกผูกมัดตู้নিরภัยในลักษณะที่แผ่นกระดาดปิดทับ หรือตราประจำครั้ง หรือดินเหนียวจะต้องถูกทำลายเมื่อมีการเปิดตู้নিরภัย

ในกรณีที่ผู้นิรภัยตั้งอยู่ในห้องมั่นคงหรือกรงเหล็ก การลงลายมือชื่อบนกระดาษปิดทับ หรือการประจำตราครั้ง หรือดินเหนียวของกรรมการเก็บรักษาเงิน จะกระทำที่ประตูห้องมั่นคงหรือกรงเหล็กเพียงแห่งเดียวก็ได้

ในวันทำการถัดไป หากจะต้องนำเงินออกจ่าย ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน มอบเงินที่เก็บรักษาไว้ทั้งหมดให้หัวหน้าหน่วยงานคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินแล้วแต่กรณีรับไปจ่ายโดยให้ลงลายมือชื่อรับเงินไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันก่อนวันทำการที่รับเงินไปจ่าย

ก่อนเปิดประตูห้องมั่นคง หรือประตูกรงเหล็ก หรือผู้นิรภัย ให้กรรมการเก็บรักษาเงิน ตรวจกุญแจ ลายมือชื่อบนแผ่นกระดาษปิดทับ หรือตราประจำครั้ง หรือดินเหนียวของกรรมการ เมื่อปรากฏว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยจึงให้เปิดได้

หากปรากฏว่า แผ่นกระดาษปิดทับ หรือตราประจำครั้ง หรือดินเหนียวของกรรมการเก็บรักษาเงินอยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย หรือมีพฤติกรรมอื่นใดที่สงสัยว่าจะมีการทุจริต ให้รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการนั้นทราบเพื่อพิจารณาสั่งการ โดยด่วน

3.2 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินของส่วนราชการ

ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำส่งเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2551 หมวด 4 การจ่ายเงินของส่วนราชการ แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์การจ่ายเงิน

การจ่ายเงินให้กระทำเฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง กำหนดไว้ หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และผู้มีอำนาจได้อนุมัติให้จ่ายได้

การอนุมัติการจ่ายเงินให้เป็นไปอำนาจของบุคคล ดังต่อไปนี้

1. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 7 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือผู้ที่มิยศตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือพันตำรวจโทขึ้นไป

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมจะมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานเป็นผู้อนุมัติสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้

2. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการในภูมิภาค

ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ สั่งอนุมัติการจ่ายเงินพร้อมกับลงลายมือชื่อในหลักฐานการจ่าย หรือหลักฐานการขอรับชำระหนี้ทุกฉบับหรือจะลงลายมือชื่ออนุมัติในหน้าบหลักฐานการจ่ายเงินก็ได้

การจ่ายเงินต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
การจ่าย โดยที่ยังมิได้มีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่
จ่ายเงินเรียกหลักฐานการจ่ายหรือให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินในหลักฐาน

ให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินประทับตราข้อความว่า “จ่ายเงินแล้ว” โดยลงลายมือชื่อรับรองการ
จ่ายและระบุชื่อผู้จ่ายเงินด้วยตัวบรรจง พร้อมทั้งวัน เดือน ปี ที่จ่ายกำกับไว้ในหลักฐานการจ่ายเงิน
ทุกฉบับเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ในกรณีที่หลักฐานการจ่ายเป็นภาษาต่างประเทศ ให้มีคำแปลเป็นภาษาไทยมีรายการดังนี้
ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน วันเดือนปีที่รับเงิน รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่า
อะไร จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

ส่วนที่ 2 หลักฐานการจ่ายเงิน

การจ่ายเงินของส่วนราชการ ให้ใช้ใบเสร็จรับเงิน หรือใบสำคัญรับเงิน ซึ่งผู้รับเงินเป็นผู้
ออกให้ หรือใบรับรองการจ่ายเงิน หรือเอกสารอื่นใดที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นหลักฐานการ
จ่ายการจ่ายเงิน โดยกรมบัญชีกลาง เพื่อเจ้าบัญชีให้กับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยตรง ให้ใช้
รายงานในระบบตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เป็นหลักฐานการจ่าย

ใบเสร็จรับเงินอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

1. ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน
2. วัน เดือน ปี ที่รับเงิน
3. รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร
4. จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร
5. ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

กรณีส่วนราชการจ่ายเงินรายใด ซึ่งตามลักษณะไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินจากผู้รับเงิน
ได้ ให้ผู้รับเงินลงชื่อรับเงินในใบสำคัญรับเงินเพื่อใช้เป็นหลักฐานการจ่าย

กรณีข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการจ่ายเงินไป โดยได้รับใบเสร็จรับเงินซึ่งมี
รายการไม่ครบถ้วนตามรายการที่ระบุ หรือซึ่งตามลักษณะไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินจากผู้รับเงินได้
ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้นทำใบรับรองการจ่ายเงินเพื่อนำมาเป็นเอกสารประกอบการขอเบิก
จ่ายเงินต่อส่วนราชการ และเมื่อมีการจ่ายเงินแล้ว ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้น ทำใบสำคัญรับเงิน
และลงชื่อในใบสำคัญรับเงินนั้น เพื่อเป็นหลักฐานการจ่ายเงิน

ในกรณีที่ได้รับใบเสร็จรับเงินแล้ว แต่เกิดสูญหาย ให้ใช้สำเนาใบเสร็จรับเงิน ซึ่งผู้รับเงิน
รับรองเป็นเอกสารประกอบการขอเบิกเงินแทนได้ โดยให้ข้าราชการหรือลูกจ้างทำใบรับรองการ
จ่ายเงิน โดยชี้แจงเหตุผล พุทธิการณ์ที่สูญหายหรือไม่อาจขอสำเนาใบเสร็จรับเงินได้และรับรองว่า

ยังไม่เคยนำใบเสร็จรับเงินนั้นมาเบิกจ่าย แม้พบภายหลังจะไม่นำมาเบิกจ่ายอีก แล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นอธิการบดี หรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปสำหรับส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ใช้ใบรับรองนั้นเป็นหลักฐานประกอบการขอเบิกจ่ายเงินได้และเมื่อมีการเบิกจ่ายแล้ว ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้น ทำใบสำคัญรับเงินและลงชื่อในใบสำคัญรับเงินนั้นเพื่อเป็นหลักฐานการจ่าย

ในกรณีหลักฐานการจ่ายของส่วนราชการสูญหาย ให้ถือปฏิบัติตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

หลักฐานการจ่ายต้องพิมพ์หรือเขียนด้วยหมึก การแก้ไขหลักฐานการจ่าย ให้ใช้วิธีขีดฆ่าแล้วพิมพ์หรือเขียนใหม่ และให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่ง

ให้ส่วนราชการเก็บรักษาหลักฐานการจ่ายไว้ในที่ปลอดภัย มิให้สูญหายหรือเสียหายได้ ทั้งนี้ เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้วให้เก็บอย่างเอกสารธรรมดาได้

ส่วนที่ 3 วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน

การจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็ค ยกเว้นกรณีที่จ่ายจากเงินทดรองราชการ ซึ่งเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด หรือการจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ผู้รับบำนาญหรือเบี้ยหวัด หรือการจ่ายเงินที่มีวงเงินต่ำกว่าห้าพันบาท จะจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

การจ่ายเงินผ่านธนาคารหรือด้วยวิธีอื่นใด เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด การเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินให้ปฏิบัติดังนี้

1. การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ในกรณีซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ หรือเช่าทรัพย์สิน ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก และขีดคร่อมด้วย

2. การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน นอกจากกรณีเดิม ข้อ 1 แล้ว ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” และจะขีดคร่อมหรือไม่ก็ได้

3. ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด

ห้ามลงลายมือชื่อสั่งจ่ายในเช็คไว้ล่วงหน้า โดยยังมิได้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อผู้รับเงินวันที่ที่ออกเช็ค และจำนวนเงินที่สั่งจ่าย

การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวเลขและตัวอักษร ให้เขียนหรือพิมพ์ให้ชัดเจน และขีดคำว่า “บาท” หรือขีดเส้นหน้าจำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยไม่มีช่องว่างที่จะ

เขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินเพิ่มเติมได้ และให้ขีดเส้นตรงหลังชื่อสกุล ชื่อบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจนขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” โดยมีให้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อบุคคลอื่นเพิ่มเติมได้ (กระทรวงการคลัง 2551 : 9 – 12)

3.3 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินยืม

ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำส่งเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2551 หมวด 5 การเบิกจ่ายเงินยืมของส่วนราชการ มีดังนี้

สัญญาการยืมเงิน สัญญาวางหลักทรัพย์ และสัญญาค้ำประกัน ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงิน (ข้อ 3.1.2 ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินของส่วนราชการ ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์การจ่ายเงิน) เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินยืมได้ด้วย

การจ่ายเงินยืมจะจ่ายได้แต่เฉพาะที่ผู้ยืมได้ทำสัญญาการยืมเงิน และผู้มีอำนาจได้อนุมัติให้จ่ายเงินยืมตามสัญญาการยืมเงินนั้นแล้ว เท่านั้น

การยืมเงินของผู้ยืมเงินที่ไม่มีเงินใด ๆ ที่ส่วนราชการผู้ให้ยืมจะหักส่งใช้คืนเงินยืมได้ ให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมกำหนดให้ผู้ยืมนำหลักทรัพย์มาวางเป็นประกันพร้อมทั้งทำสัญญาวางหลักทรัพย์ หรือหาบุคคลที่กระทรวงการคลังกำหนดมาทำสัญญาค้ำประกันไว้ต่อส่วนราชการผู้ให้ยืม

การอนุมัติให้ยืมเงินเพื่อใช้ในราชการ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ยืมเฉพาะเท่าที่จำเป็น และห้ามมิให้อนุมัติให้ยืมเงินรายใหม่ในเมื่อผู้ยืมมิได้ชำระคืนเงินยืมรายเก่าให้เสร็จสิ้นไปก่อน

การจ่ายเงินยืมจากเงินนอกงบประมาณ ให้ส่วนราชการกระทำได้เฉพาะเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของเงินนอกงบประมาณประเภทนั้น หรือกรณีอื่น ซึ่งจำเป็นเร่งด่วนแก่ราชการ และได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการผู้ให้ยืมนั้น

สัญญาการยืมเงินให้จัดทำขึ้นเป็นสองฉบับ โดยเมื่อผู้ยืมได้รับเงินตามสัญญาการยืมแล้ว ให้ลงลายมือชื่อรับเงินในสัญญาการยืมเงินทั้งสองฉบับ พร้อมกับมอบให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ให้ผู้ยืมเก็บไว้หนึ่งฉบับ

กรณีที่ต้องจ่ายเงินยืมสำหรับการปฏิบัติราชการที่ติดต่อกับเกี่ยวกับงบประมาณปัจจุบันไปถึงปีงบประมาณถัดไป ให้เบิกเงินยืมงบประมาณในปัจจุบัน โดยให้ถือว่าเป็นรายจ่ายของงบประมาณปัจจุบัน และให้ใช้จ่ายเงินยืมคาบเกี่ยวกับปีงบประมาณถัดไป ดังต่อไปนี้ (1) เงินยืมสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ให้จ่ายได้ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันเริ่มต้นปีงบประมาณ (2) เงินยืมสำหรับปฏิบัติราชการอื่นๆ ให้จ่ายได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่

การจ่ายเงินยืมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรให้จ่ายได้สำหรับระยะเวลาการเดินทางที่ไม่เกินเก้าสิบวัน หากมีความจำเป็นจะต้องจ่ายเกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าว ส่วนราชการจะต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน

ให้ผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่ายเงินและเงินคงเหลือจ่ายที่ยืมไป (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลาดังนี้ (1) กรณีเดินทางไปประจำต่างสำนักงาน หรือการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ หรือกรณีเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม ให้ส่งแก่ส่วนราชการผู้ให้ยืมโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือธนาณัติ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับจากวันได้รับเงิน (2) กรณีเดินทางไปราชการอื่น รวมทั้งการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ให้ส่งแก่ส่วนราชการผู้ให้ยืมภายในสิบห้าวันนับจากวันกลับมาถึง (3) การยืมเงินเพื่อปฏิบัติราชการนอกจาก (1) และ (2) ให้ส่งแก่ส่วนราชการผู้ให้ยืมภายในสามสิบวันนับจากวันได้รับเงิน

ในกรณีที่ผู้ยืมได้ส่งหลักฐานการจ่าย เพื่อส่งใช้คืนเงินยืมแล้วมีเหตุต้องท้วงท้วง ให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมแจ้งข้อทักท้วงให้ผู้ยืมทราบ โดยด่วน แล้วให้ผู้ยืมปฏิบัติตามคำทักท้วงภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับคำทักท้วง หากผู้ยืมมิได้ดำเนินการตามคำทักท้วงและไม่ได้ชี้แจงเหตุผลให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมทราบ ให้ส่วนราชการผู้ให้ยืมดำเนินการตามเงื่อนไขในสัญญาการยืมเงิน โดยถือว่าผู้ยืมยังมิได้ส่งใช้คืนเงินยืมเท่าจำนวนที่ทักท้วงนั้น

เมื่อผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่ายและ/หรือเงินเหลือจ่ายที่ยืม (ถ้ามี) ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคืนบันทึกการรับคืนในสัญญาการยืมเงินพร้อมทั้งออกใบเสร็จรับเงินและ/หรือใบรับเงินสำคัญตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดให้ผู้ยืมไว้เป็นหลักฐาน

ให้ส่วนราชการเก็บรักษาสัญญาการยืมเงินซึ่งยังมีชำระคืนเงินยืม ให้เสร็จสิ้นไว้ในที่ปลอดภัยอย่าให้สูญหายและเมื่อผู้ยืมได้ชำระคืนเงินยืมเสร็จสิ้นแล้วให้เก็บรักษาเช่นเดียวกับหลักฐานการจ่าย

ผลของเงินยืมที่เกินกำหนดปฏิบัติกฎหมาย
ในกรณีที่ผู้ยืมมิได้ชำระคืนเงินยืมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้อำนวยการกองคลังเรียกให้ชดใช้เงินยืมตามเงื่อนไขในสัญญาการยืมเงินให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด (กระทรวงการคลัง 2551 : 12-14)

จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยทราบถึงการปฏิบัติงานด้านการเงินในส่วนงานราชการประกอบไปด้วย การปฏิบัติงานด้านการเงินเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การปฏิบัติการด้านการเงินเกี่ยวกับการจ่ายเงิน การปฏิบัติการด้านการเงินเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินยืมให้เป็นไปตามระเบียบราชการและผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินในครั้งนี้

3.4 ความเสี่ยงทางการเงิน

ความเสี่ยงทางการเงินมีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันไปดังนี้

นฤมล สอาดโคม (2550 : 115) กล่าวว่าความเสี่ยงทางการเงินเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การตัดสินใจหลักทางการเงินการลงทุนของผู้บริหารเช่น การตัดสินใจลงทุนในโครงการใหม่ การตัดสินใจเลือกประเภทของแหล่งเงินทุนเพื่อโครงการใหม่ เป็นต้น

ชูศรี เทยศิริเพชร (114, อ้างถึงในสุเมธ ทาวิชัย 2546 : 9) ความเสี่ยงทางการเงิน คือภาวะความไม่แน่นอนที่ผู้ดำเนินธุรกรรมมีโอกาสที่จะไม่ได้รับผลตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจสูงหรือต่ำกว่าผลที่คาดหวังไว้ เนื่องจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต

เรืองอุไร เศษสูงเนิน (2546 : 31) ความเสี่ยงทางการเงิน คือความเสี่ยงที่เกิดจากการตัดสินใจเลือกโครงสร้างเงินทุน เช่น ถ้ามีการกู้ยืมเงินมาลงทุนมักจะมีต้นทุนต่อเพราะดอกเบี้ยสามารถถือเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อหักภาษีได้ แต่ความเสี่ยงสูงเพราะต้องจ่ายคืนในเงื่อนไขที่กำหนด

ความเสี่ยงทางการเงิน แผนยุทธศาสตร์ที่ดีควรได้รับการกำหนดภายใต้เงื่อนไขและองค์ประกอบที่จะอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานตามแผนนั้นสามารถสัมฤทธิ์ผลได้ตามเวลาที่กำหนด แต่ในทางปฏิบัติ บ่อยครั้งที่โครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องหรือสำเร็จลุล่วงภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด เป็นเพราะการบริหารงบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการประเมินค่าใช้จ่ายของโครงการไว้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น หรือการเพิ่มขึ้นของราคาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับโครงการ ทำให้งบประมาณที่ตั้งไว้ไม่เพียงพอ ทำให้โครงการสำเร็จล่าช้า หรือต้องขอมลคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้โครงการสามารถสำเร็จตามกำหนด ซึ่งทำให้คุณภาพของผลงานของโครงการไม่ดีเท่าที่วางแผนไว้ (นฤมล สอาดโคม 2550 : 157 - 158)

จากความหมายของความเสี่ยงทางการเงินทำให้ผู้วิจัยทราบว่าความเสี่ยงทางการเงินในส่วนของราชการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณให้บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถจัดทำโครงการหรือกิจกรรม ให้มีความเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งผู้วิจัยนำการประเมินค่าใช้จ่ายของโครงการ และงบประมาณที่รับจัดสรรในองค์การมาสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

3.5 การบริหารการเงินและการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน การบริหารการเงิน

สถาบันการศึกษา ควรมีการบริหารงานด้านการเงินอย่างมีระบบ การดำเนินงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพ ตามระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อใช้เงินให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาให้มากที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 40) ได้กล่าวว่า การบริหารการเงินประกอบด้วย การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน และการรักษาเงินไว้เบิกจ่ายเหลือในปี

ฉัตรชัย อรุณนนท์ (2524, อ้างถึงใน อุทัยวรรณ ภูพานไว้ 2551 : 14) การบริหารการเงิน หมายถึงการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน เพื่อนำมาใช้จ่ายในการจัดงบประมาณเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ตลอดจนการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งมีขอบข่ายคือ

1. การวางแผนการใช้จ่ายเงิน มีการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการใช้จ่าย ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาผลกระทบต่อรายได้มาหรือจ่ายไป
2. การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินขององค์การ โดยรวม เช่น ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น
3. ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการเงิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย ระบบบัญชีและวิธีการต่างๆ ในการตรวจเงิน และทรัพย์สินขององค์การ ตลอดจนการป้องกันการทุจริต หรือสิ่งเสียหาย
4. การจัดการเกี่ยวกับการรับ – การจ่าย อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามระเบียบ กฎข้อบังคับ ให้ถูกต้องเรียบร้อย รวดเร็ว สะดวก และรัดกุมอย่างสม่ำเสมอ

ฉัตรชัย อรุณนนท์ (2524, อ้างถึงใน อุทัยวรรณ ภูพานไว้ 2551 : 15) การบริหารการเงินเป็นการบริหารการรับเงินทุกประเภท และจ่ายเงินตามเอกสารหลักฐานจากการจัดซื้อ จัดจ้าง ทรัพย์สิน รายจ่ายเกี่ยวกับบุคลากร และรายจ่ายอื่น ตามระเบียบและกระบวนการอย่างโปร่งใส เพื่อควบคุมการรับ – จ่ายเงินให้เป็นไปตามงบประมาณที่กำหนด จัดทำรายงานสรุปการรับ – จ่ายให้งานบัญชีเพื่อบันทึกบัญชี

การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ระดับปริญญาตรี

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินเป็นการบริหารจัดการกระบวนการที่ใช้ในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการ การดำเนินงานต่างๆ โดยลบลบลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์การจะเกิดความเสียหายทางการเงิน เพื่อให้ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์การยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์การเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี ดังนี้

1. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุม หรือป้องกันความเสี่ยง

2. การลด หรือการควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาส

3. การกระจายความเสี่ยง หรือการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจาย หรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

4. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูงมาก และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ หรือกิจกรรมนั้นไป

กล่าวโดยสรุปการบริหารความเสี่ยงทางการเงินหมายถึง การบริหารจัดการกระบวนการทางการเงินเพื่อลดความเสี่ยง ความเสียหายทางการเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งมีวิธีการจัดการความเสี่ยงคือ (1) การยอมรับความเสี่ยง เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุม หรือป้องกันความเสี่ยง (2) การลด หรือการควบคุมความเสี่ยง เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาส (3) การกระจายความเสี่ยง หรือการถ่ายโอนความเสี่ยง เป็นการกระจาย หรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป (4) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูงมาก และหน่วยงาน ไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ หรือกิจกรรมนั้นไป

จากการศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงวิธีการจัดการความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลด โอกาสที่จะเกิด เช่น การคาดการณ์ล่วงหน้าในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในกิจกรรม หรือโครงการของคณะฯ เพื่อลดโอกาสที่เงินงบประมาณจะไม่เพียงพอกับรายจ่าย หรือการเลือกใช้การควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการเงิน กระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบของกระทรวงการคลัง เพื่อควบคุมการรับ – จ่ายเงินให้เป็นไปตามงบประมาณที่กำหนด เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงตามความเหมาะสมกับหน่วยงานหรือองค์กร หรือถ้ามีความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูงมาก และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ ผู้บริหารหรือหัวหน้าโครงการต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ หรือกิจกรรมนั้น และการบริหารความเสี่ยงทั้ง 4 วิธี สามารถที่จะนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินที่ได้จากผลการศึกษาเรื่องนี้

4. ข้อมูลของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปณิธานของมหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัย บูรณาการ ถ่ายทอดความรู้ ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อการพัฒนาชุมชน รวมทั้งเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีภูมิปัญญา

ความคิดสร้างสรรค์ ยึดมั่นในคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม (สภามหาวิทยาลัย ประชุมครั้งที่ 5/2546 วันที่ 10 กันยายน 2546)

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปณิธาน

สร้างบัณฑิตให้มีคุณธรรมและภูมิปัญญา ด้วยความคิดสร้างสรรค์ในศิลปะวิทยาการ เพื่อร่วมพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืน

ปรัชญาและวัตถุประสงค์

ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์งานทางด้านมัณฑนศิลป์ เป็นผู้รอบรู้ มีทัศนคติอันดีงาม รู้จักคิด วิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเอง มีคุณธรรมและนำคุณประโยชน์มาสู่สังคม

วิสัยทัศน์

1. ผลิตบัณฑิต นวัตกรรมที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศ
2. เป็นผู้นำและเป็นศูนย์กลางการศึกษาด้านวิชาศิลปะและการออกแบบในระดับประเทศ และระดับภูมิภาคเอเชีย
3. วิจัย สร้างสรรค์ และให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ศิลปะและงานออกแบบระดับสากล
4. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาการ และบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

พันธกิจ

1. ผลิตบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพชั้นสูงสาขามัณฑนศิลป์ ให้เป็นผู้ เฝือพร้อมด้านความคิด สติปัญญา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ในระดับประเทศและ ระดับภูมิภาคเอเชีย
2. ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย และสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง
3. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมตามศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเทคนิค วิทยาการการสร้างสรรค์ และการพัฒนาวิถีชีวิตที่เหมาะสมในสังคม

4. ทำนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมไทย และการประยุกต์ศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ให้ประสานกลมกลืนกับคุณค่าใช้สอยของการออกแบบสมัยใหม่

ด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แหล่งที่มาของเงินรายรับคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนใหญ่มาจากแหล่งเงิน 2 ทางคือ

1. เงินรายได้นอกงบประมาณของหน่วยงาน เป็นงบประมาณที่รับจากค่าลงทะเบียนและค่าธรรมเนียมพิเศษ การให้บริการด้านอื่นๆ ตลอดจนการบริจาค เริ่มปีงบประมาณ 1 ตุลาคม และสิ้นสุด 30 กันยายน ของปีถัดไป โดยเรียกชื่อปีงบประมาณตามปีถัดไป ประกอบด้วย

1.1 เงินรายได้นอกงบประมาณค่าลงทะเบียน และค่าธรรมเนียมพิเศษ จากนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน รวม 6 หลักสูตร

1.2 เงินรายได้นอกงบประมาณ โครงการพิเศษ

1.2.1 ระดับปริญญาตรี 3 หลักสูตร

1.2.2 ระดับปริญญาโท 5 หลักสูตร

1.2.3 การสอนภาคฤดูร้อน

1.2.4 เงินกองทุนที่คณะได้รับจัดสรรจากการปฏิบัติงานนอกเหนือการเรียนการสอน หรือจัดตั้งข้อบังคับ หรือตามเกณฑ์ที่มีข้อตกลง

2. เงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลังตามแผนการใช้จ่ายเงินประจำปี เริ่มปีงบประมาณ 1 ตุลาคม และสิ้นสุด 30 กันยายน ของปีถัดไป โดยเรียกชื่อปีงบประมาณตามปีถัดไป ประกอบด้วย

2.1 งบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรแก่คณะมัณฑนศิลป์

2.2 งบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรแก่มหาวิทยาลัย ผ่าน โครงการบริการวิชาการแก่

สังคม

2.3 งบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรแก่มหาวิทยาลัย ผ่าน โครงการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรม (คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร: คู่มือการบริหารการเงิน ปีงบประมาณ 2552)

การปฏิบัติงานทางการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานที่ต้องเกี่ยวข้องในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จำเป็น การจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงินเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ค่าสาธารณูปโภค โครงการบริการวิชาการ โครงการทำนุบำรุง การเก็บรักษาเงิน และความน่าเชื่อถือของรายงานการเงิน

ด้านรายได้ คือมีระบบการประมาณการรายได้และการจัดเก็บที่น่าเชื่อถือ ตัวเลขที่ประมาณการกับตัวเลขจริงต้องใกล้เคียงกัน โดยใช้ความระมัดระวังที่จะไม่ประมาณการที่เกินความเป็นจริงและต่ำกว่าความเป็นจริง

ด้านรายจ่าย คือการควบคุมการใช้จ่ายเงินให้อยู่ในกรอบของงบประมาณที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมรายจ่ายทุกประเภท การบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายเงิน และการบริหารเงินสด ต้องมีความสอดคล้องกัน

ด้านการเงินการบัญชี คือการดูแลการรับ-จ่ายเงินที่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างถูกต้อง ป้องกันและควบคุมไม่ให้เกิดการคอร์รัปชัน การทุจริต การยกยอก หรือการใช้จ่ายไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของเงินหรือวัตถุประสงค์และหน้าที่

ด้านการเงินประกอบด้วย การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การกักเงินไว้จ่ายเหลือปี

ด้านการบัญชีประกอบด้วย การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและการเงิน

เพื่อให้ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานทางการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถลดความเสี่ยงลงได้ จึงต้องระบุนโยบายเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานทางการเงิน การประเมินความเสี่ยง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง จัดระดับความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยง

จุดแข็ง

1. การที่ที่ประชุมกรรมการประจำคณะฯ มีมติกำหนดให้มีการจัดสรรเงินรายได้ส่วนหนึ่งไว้เพื่อการบริหารงานส่วนกลางของภาควิชาและสาขาวิชา เพื่อให้ผู้บริหาร สามารถบริหารจัดการเพื่อการบริหารงานส่วนกลางได้แก่ การจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีความจำเป็นในการเรียนการสอนที่เป็นส่วนกลาง การบำรุงรักษาที่ดินสิ่งก่อสร้าง ครุภัณฑ์ส่วนกลางเช่น รถยนต์ เครื่องถ่ายทอดสัญญาณ (LCD , Visualizer) เป็นต้น ซึ่งเป็นครุภัณฑ์ที่ไม่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นต้องติดตั้งใช้งานเป็นการเร่งด่วนในภาคการศึกษา การรักษาความสะอาด และการรักษาความปลอดภัยของอาคาร หรือการปรับปรุงอาคารสถานที่ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริการส่วนกลางอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพและภาพลักษณ์ที่ดีของคณะฯ

2. ผู้บริหารได้กำหนดให้งานคลังและพัสดุ สรุปค่าใช้จ่ายและเงินคงเหลือของคณะฯ แห่งภาควิชา และสาขาวิชาทุกเดือน เพื่อเป็นข้อมูลให้หัวหน้าภาควิชา ประธานสาขาวิชาใช้บริหารจัดการภายในภาควิชา และสาขาวิชา

จุดที่ควรพัฒนา

1. ภาควิชายังไม่ได้ศึกษาข้อมูลรายงานการเงินประจำเดือน หรือนำข้อมูลรายรับ และเงินคงเหลือแต่ละเดือน เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการใช้จ่าย หรือสั่งการในการใช้จ่าย
2. ภาควิชายังขาดข้อมูลในการบริหารเงินส่วนกลาง

แนวทางการพัฒนา

1. จัดให้มีการประชุมหัวหน้าภาควิชาทุกเดือน เพื่อรายงานการใช้จ่ายของคณะฯ และภาควิชา
2. อาจให้ภาควิชาร่วมตัดสินใจ หรือมีส่วนร่วมในการรวมเฉลี่ยค่าใช้จ่ายรายการครุภัณฑ์ รายการซ่อมแซม บำรุงรักษาของภาควิชา และสาขานั้น โดยกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสม

แผนกลยุทธ์ทางการเงินคณะมัณฑนศิลป์

คณะมัณฑนศิลป์กำหนดแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของคณะฯ ทุกภารกิจ ทั้งการผลิตบัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมยุทธศาสตร์ของคณะฯ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารคณะมัณฑนศิลป์ด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มาตรการที่ 4 บริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

แผนปฏิบัติงาน

1. การจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีอย่างมีส่วนร่วม
2. กำหนดแผนการจัดสรรเงินจากแหล่งเงินรายได้ส่วนต่างๆ ของคณะฯ อย่างชัดเจน
3. กำหนดแนวทางแก่ภาควิชา ส่วนกลาง เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำปี
4. จัดทำฐานข้อมูล และรายงานการเงินเป็นระยะๆ เพื่อใช้ในการติดตามผลและการตัดสินใจของผู้บริหาร

5. การกำหนดให้ภาควิชานำข้อมูลการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงินอย่างต่อเนื่อง
6. กำหนดให้มีการตรวจสอบการติดตามผลการใช้เงิน โครงการพิเศษโดยสำนักงานตรวจสอบภายใน และเสนอผู้บริหารระดับสูงตามระเบียบของมหาวิทยาลัยศิลปากร
7. กำหนดแนวทางการจัดหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

การจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีอย่างมีส่วนร่วม

งบประมาณแผ่นดิน

1. แต่งแผนดำเนินงานเพื่อจัดทำงบประมาณแผ่นดินประจำปี ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยแก่ภาควิชา และสำนักงานเลขานุการคณะฯ (อิงปฏิทินการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีของมหาวิทยาลัย) หลังจากคณะฯ ได้แจ้งยืนยันข้อมูลหลักสูตร และเป้าหมายจำนวนนักศึกษา ระหว่างปี 2550 – 2552

2. กำหนดประชุมภาควิชา และสำนักงานเลขานุการคณะฯ เพื่อชี้แจงขั้นตอน และรายละเอียดการจัดทำค่าขอ และให้จัดทำค่าขอตามหมวดเงิน โดยทั่วไปจะเริ่มจากการส่งรายละเอียดค่าขอค่าใช้จ่ายหมวดที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และหมวดครุภัณฑ์ มอบให้งานแผนและส่งเสริมทางวิชาการ และงานคลังฯ ประสานการจัดทำในรายละเอียดของเอกสารค่าขอ และกำหนดให้มีการจัดลำดับความต้องการก่อน - หลัง

3. กำหนดให้ภาควิชา และสำนักงานเลขานุการคณะฯ เสนอค่าของงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน โครงการบริการวิชาการแก่สังคม และโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไปยังกองแผนงาน พร้อมจัดลำดับความต้องการก่อน - หลัง

4. กำหนดให้ภาควิชาขอกรอบการจ้างผู้มีภาวรู้ความสามารถพิเศษเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยกำหนดข้อตกลงร่วมกันว่า ภาควิชาที่เสนอขอกรอบจะถูกจัดลำดับค่าขอหมวดเงินลงทุนไว้ลำดับท้าย

5. นำเสนอเอกสารค่าของงบประมาณเพื่อแจ้งที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ทราบรายได้นอกงบประมาณ

5.1 คณะมัณฑนศิลป์ได้จัดทำค่าขอเงินรายได้นอกงบประมาณประจำปี ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การส่งเสริมการผลิต และพัฒนากำลังคนทางด้านสังคมศาสตร์ การสร้างองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยขั้นพื้นฐานในทุกสาขาวิชา การพัฒนางานวิจัยเชิงบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน และแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม การให้บริการวิชาการที่สร้าง

คุณค่าแก่มหาวิทยาลัยและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ประยุกต์และถ่ายทอดเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการของชุมชน และการเผยแพร่ความรู้ และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมสู่ชุมชน

5.2 แจ่งประมาณการรายรับเพื่อการจัดสรรวงเงินรายได้นอกงบประมาณประจำปี โดยมีที่มาจากตัวเลขรายรับจริงของปีที่กำลังดำเนินการ และประมาณการจากการยืนยันจำนวนรับนักศึกษาของภาควิชา สาขาวิชา

5.3 ประชุมภาควิชา สำนักงานเลขานุการคณะฯ เพื่อหารือเกณฑ์และแนวทางการจัดทำคำขอตามแผนงาน และหมวดรายจ่าย

5.4 นำเสนอเอกสารคำของบประมาณเพื่อแจ่งที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ ทราบ

กำหนดแผนการจัดสรรเงินจากแหล่งเงินรายได้ส่วนต่างๆ ของคณะฯ อย่างชัดเจน แหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน

ปี 2550 กำหนดจัดสรรเงินหมวดค่าวัสดุตามรายหัวนักศึกษาของภาควิชาหลักสูตรปกติ

ปี 2551 เพิ่มการกำหนดจัดสรรเงินหมวดค่าตอบแทนในส่วนการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนอาจารย์พิเศษตามอัตราส่วนจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา ขึ้นต่ำ 1 : 10 แหล่งเงินรายได้นอกงบประมาณ

รายรับค่าหน่วยกิตภาคปกติ และรายวิชาศึกษาทั่วไป จัดสรรร้อยละ 100 ของในแผนงานสนับสนุนการจัดการศึกษา

รายรับค่าธรรมเนียมพิเศษ (หลักหักเงินทุนยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษ และค่าสาธารณูปโภค

จัดสรรร้อยละ 40 แก่งานจัดการศึกษาสาขามัธยมศึกษา

2. จัดสรรร้อยละ 60 แก่งานจัดการศึกษาภาควิชา

รายรับค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมพิเศษจากโครงการพิเศษ

1. ในระดับปริญญาตรี กำหนดให้จัดสรรร้อยละ 20 ของเงินรายรับหลังหักให้มหาวิทยาลัยร้อยละ 6 แก่งานสนับสนุนการจัดการศึกษาคณะฯ

2. ในระดับปริญญาบัณฑิตศึกษา กำหนดให้จัดสรรแก่สาขาวิชาร้อยละ 65 ของเงินรายรับหลังหักให้มหาวิทยาลัย และบัณฑิตวิทยาลัย และจัดสรรร้อยละ 35 แก่ส่วนกลางในการดำเนินงานสนับสนุนการจัดการศึกษาคณะฯ

กำหนดแนวทางแก่ภาควิชา ส่วนกลาง เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำปี

1. กำหนดเกณฑ์การขอใช้เงินตรงจ่ายจากเงินสำรองจ่ายของมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้การจัดซื้อ และการเบิกจ่ายเงินเป็นกำหนดแนวทางการจัดหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว

2. กำหนดขั้นตอนการขอจัดซื้อวัสดุการศึกษาของภาควิชาต่างๆ เพื่อความโปร่งใสและรัดกุมอย่างมีส่วนร่วมและชัดเจน

3. กำหนดให้เพิ่มความรับผิดชอบของวงเงินการอนุมัติเบิกจ่ายตามระดับ ได้แก่ รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา

จัดทำฐานข้อมูล และรายงานการเงินเป็นระยะๆ เพื่อใช้ในการติดตามผลและการตัดสินใจของผู้บริหาร

1. กำหนดให้หน่วยการเงินและบัญชี แจ้งยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากของคณะฯ เป็นประจำเดือน

2. กำหนดให้งานคลังและพัสดุ จัดทำรายงานการเงินแก่หัวหน้าภาควิชา และผู้บริหาร ทุกสิ้นเดือน

3. ให้สรุปแจ้งรายรับ และรายการเบิกจ่ายของภาควิชาให้หัวหน้าภาควิชาทราบเป็นระยะๆ

4.ให้นำสรุปรายงานการเงินเข้าไว้ฐานข้อมูลภายใน เพื่อการสืบค้นในการตัดสินใจของผู้บริหาร

การกำหนดให้ภาควิชา นำข้อมูลการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงินอย่างต่อเนื่อง

1. กำหนดให้ภาควิชาพิจารณาอนุมัติ และโอนหมวดเงินรายจ่ายตามความจำเป็นของการเบิกจ่ายแต่ละปี

2. ภาควิชาที่มีรายรับมากกว่ารายจ่าย ให้แจ้งความต้องการยกยอดเป็นยอดสะสมทำโครงการต่อไป หรือเป็นเงินฝากหาคอกผล

3. ภาควิชาที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ให้หัวหน้าภาควิชาพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในส่วนอื่นๆ ลงตามความเหมาะสม

กำหนดให้มีการตรวจสอบการติดตามผลการใช้เงินโครงการพิเศษโดยสำนักงานตรวจสอบภายใน และเสนอผู้บริหารระดับสูงตามระเบียบของมหาวิทยาลัยศิลปากร

1. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเงินสดประจำวัน
2. ให้เสนอรายงานการเงินต่อฝ่ายบริหาร และที่ประชุมหัวหน้าภาควิชาซึ่งกำหนดขึ้นเป็นประจำทุกเดือน
3. ให้เสนอบบัญชีโครงการพิเศษต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ และมหาวิทยาลัยศิลปากรตามลำดับ เป็นประจำปี

กำหนดแนวทางการจัดหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

1. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นอย่างต่อเนื่อง หรือการให้บริการวิชาการเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยคิดค่าบริการ
2. ส่งเสริมให้บุคลากรเสนอขอเงินทุนวิจัยจากแหล่งทุนต่างๆ โดยจัดสรรเงินทุนส่วนหนึ่งให้คณะฯ
3. สนับสนุนและประสานงานให้ภาควิชาจัดบริการวิชาการแก่สังคม ชุมชนแบบคิดค่าบริการ โดยผ่านสถาบันบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยศิลปากร (คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร : แผนกกลยุทธ์ทางการเงิน ปีการศึกษา 2550 – 2552)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมต่างๆ ต้องเผชิญกับโอกาสที่จะเกิดความไม่แน่นอนที่อาจจะทำให้เกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติการด้านการเงิน ส่งผลให้โครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายไว้ หรือจากอุปสรรค ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี ซึ่งมิได้อยู่ในองค์การอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน ดังนี้

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัยความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมืองและในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าปัจจัย

ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงินควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษาควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคีคือชุมชน ผู้ปกครองและผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

อุทัยวรรณ ภูพานใจ (2551) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) บุคลากรมีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านงบประมาณและด้านการบริหารจัดการ และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์ (2) บุคคลที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลัง โดยรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน (3) บุคลากรที่มีตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายต่างกันมีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังโดยรวม ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกัน

ปัญญา เทียงธรรม (2550) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารการเงิน และการบริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า

ผลการวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การบริหารการเงิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า การจ่ายเงินอยู่ในระดับมากที่สุด การกันเงินไว้เบิกเหลือมปี การเก็บรักษาเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน และนำส่งเงินอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการบริหารการเงินเป็นเรื่องที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เครื่องครัด ที่ต้องกำหนดให้ดำเนินการและปฏิบัติอยู่แล้ว บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการเงิน มีความรู้ ประสบการณ์เป็นอย่างดี ส่วนการบริหารทางบัญชี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการจัดทำบัญชีทางการเงิน และการจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด

เกษม ภูเจริญธรรม (2549) ศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและพัสดุ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาความ

เสี่ยงต่างๆ อันเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการทำงาน เพื่อประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง และสร้างแผนงานพัฒนาความเสี่ยง ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้เทคนิคของการวิเคราะห์สาเหตุของข้อบกพร่อง และผลกระทบ (Failure Mode and Effects Analysis) หรือ FMEA ซึ่งประเมินความเสี่ยงใน 3 ปัจจัยคือ (1) ความรุนแรงของความเสี่ยง (Severity; S) (2) โอกาสในการเกิดความเสี่ยง (Occurrence; O) (3) ความสามารถในการตรวจจับความเสี่ยง (Detection; D) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในสายงาน จะทำการให้คะแนนความเสี่ยงแต่ละประเด็นผ่านแบบสอบถาม ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละปัจจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง โดยใช้ข้อมูลสำหรับสร้างแผนจัดการความเสี่ยง ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ การทำแบบสอบถาม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้การวิเคราะห์ แขนงความบกพร่อง ดังนี้ (1) แบบวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อค้นหาปัจจัยและวิธีป้องกัน (2) แบบวิเคราะห์ความรุนแรง (3) แบบจำแนกความเสี่ยงตามเหตุการณ์

จากการวิจัยพบว่าสามารถจัดกลุ่มความเสี่ยงได้ 11 ประเด็นด้วยกัน โดยเรียงลำดับตามค่า RPN ได้ดังนี้ (1) สถานที่เก็บพัสดุไม่เพียงพอ (2) ตรวจรับพัสดุไม่ครอบคลุม (3) ขาดเอกสารในการสืบค้นอ้างอิง (4) เจ้าหน้าที่ทำงานไม่ทัน (5) ผู้รับบริการไม่ให้ความร่วมมือ (6) เจ้าหน้าที่ทำงานผิดพลาด (7) ข้อมูลในคอมพิวเตอร์สูญหาย (8) ผู้รับบริการพิมพ์เอกสารผิด (9) บริษัทรับประมวลผลผิดพลาด (10) ปริมาณพัสดุในคลังไม่เหมาะสม (11) เจ้าหน้าที่ได้รับอันตราย

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยง ของสำนักงานอธิการบดี พบว่าสำนักงานอธิการบดีควรมีแผนจัดการความเสี่ยง ในปีการศึกษา 2550 ของแผนการเงินและพัสดุ

สรุปผลการศึกษาของผู้วิจัย ผลของความเสี่ยงก่อน และหลังจากมีแผนจัดการความเสี่ยงในสายงาน เพื่อเปรียบเทียบคะแนนในการประเมินความเสี่ยง (ค่า RPN) ก่อนและหลังการสร้างแผนจัดการความเสี่ยง ในเบื้องต้นพบว่า แผนการจัดการความเสี่ยงยังไม่เป็นที่พอใจ และคาดว่าจะสามารถทำให้ความเสี่ยงต่างๆ มีความวิกฤตอยู่ในระดับรุนแรงปานกลางได้ทั้งสิ้น ดังนั้นฝ่ายบริหารควรกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง การจัดการที่ครอบคลุม ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในแผนการเงินและพัสดุ และควรติดตามและสอบทานความเสี่ยง การดำเนินการตามแผน

กิมรวย แป้นทอง (2548) ศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เทศบาลนครอุบลราชธานี : ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน และระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจและ

อนุมติฎีกา ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจเงิน ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน

กัญญา เหมือนใจ (2547) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีภายใต้โครงการปฏิรูประบบบัญชีและระบบรับ-จ่ายเงิน กรณี : กองคลัง กรมโรงงานอุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคทางด้านบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ การตรวจเอกสาร ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และการวิเคราะห์รายการทางบัญชี ปัญหาด้านระบบงาน บุคคลภายนอกไม่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการออกใบเสร็จรับเงิน เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่มีคุณภาพ โปรแกรมไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกระบบ แนวทางการแก้ไข ควรมีการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี มีความรู้ระเบียบและการวิเคราะห์รายการทางบัญชี

วิจิต พินสุวรรณ (2545) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารแบบวงจรเดมมิง จากการศึกษาพบว่า

1. กระบวนการ ประสบผลสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ ทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ บทบาทหน้าที่ การพัฒนาคนและวิธีการปฏิบัติงาน สอดคล้องกันเป็นอย่างดี การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผลและการพัฒนา
2. การวางแผน ซึ่งครอบคลุมถึงการนำแผนและกลยุทธ์ที่กำหนดไปปฏิบัติ ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล และระบบการรายงานพบว่า การนำแผนกลยุทธ์ ที่กำหนดไปปฏิบัติการ ให้บริการ ด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ มีการอำนวยความสะดวก การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดเป็นอย่างดี ระบบการเก็บข้อมูลมีการตรวจสอบ เอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน มีการอ้างอิงระเบียบ กฎหมายของทางราชการ ระบบรายงานการเงินและงบประมาณ มีรายงานผลการตรวจสอบการพัสดุประจำปีงบประมาณ และรายงานผลการปฏิบัติตามแผนสามารถดำเนินการได้ตามระเบียบ

3. การตรวจสอบประเมินผล มีการตรวจสอบประเมินผลสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต

ปภาวิ ไชยอินทร์ (2545) การศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเงินของบุคลากรสายการเงิน สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าปัญหาอุปสรรคทางการเงินคือปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนใบเสร็จรับเงิน ปัญหาภายในมหาวิทยาลัยไม่มีระบบธนาคารพาณิชย์ ทำให้เช็คที่สั่งจ่ายเคลียร์ช้า ปัญหาด้านการจ่ายเงินจะมีปัญหาเกี่ยวกับเอกสารการมอบฉันทะการรับเงิน ไม่มีแบบฟอร์มที่ชัดเจน ปัญหาด้านการเก็บรักษาเงินจะมีปัญหาในเรื่องสถานที่เก็บตู้รับเงินไม่ปลอดภัย และกรรมการเก็บรักษาเงินไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด

ปัญหาการรายงานข้อมูลตัวเลขซ้ำซ้อน และปัญหาการขาดความละเอียดรอบคอบในการตรวจเอกสาร แนวทางการแก้ไขปัญหา ควรมีการอบรมให้ความรู้ในการรับเงิน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรับเงิน มีธนาคารพาณิชย์สาขาย่อยในมหาวิทยาลัย ควรจัดทำแผนการจ่ายเงิน คณะกรรมการเก็บรักษาเงินควรปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ควรมีการตรวจสอบเอกสารก่อนการส่งเงิน และมีการจัดทำคู่มือ ขั้นตอนในการเบิกจ่ายเงิน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน เพื่อที่จะสามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ ปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการเงิน และจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของหน่วยงานและองค์กร และเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้สถานที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นหน่วยวิเคราะห์ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นการศึกษาโดยกำหนดแนวทางการศึกษาและการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสารทางราชการ หนังสือ บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. การศึกษาจากภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด

ประชากรในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน (ประเภท ข้าราชการ สาย ก สาย ข สาย ค และพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา สายวิชาการ และสายบริหาร และปฏิบัติงานทั่วไป) สังกัดหน่วยงานคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แยกเป็นกลุ่ม

อาจารย์จำนวน 75 คน และกลุ่มปฏิบัติงานจำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 99 คน (ข้อมูลประจำภาคการศึกษาที่ 1/2552 ณ วันที่ 29 กรกฎาคม 2552) ซึ่งได้กำหนดประชากรที่มีอยู่อย่างจำนวนจำกัด โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ประชากรผู้ให้ข้อมูลรวม 99 คนประกอบด้วย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายการแจกแบบสอบถาม

หน่วยงาน	บุคลากรสายวิชาการ กลุ่มอาจารย์	บุคลากรสายสนับสนุน กลุ่มปฏิบัติงาน
คณะมนุษยศาสตร์	75	24

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและการบริหารความเสี่ยง ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานด้านการเงิน และการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ข้อมูลคณะมนุษยศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถาม ปลายปิดและปลายเปิด ออกเป็น 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) ประเภทสายงาน (3) อายุ (4) ระดับการศึกษา (5) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 36 ข้อ เป็นคำถามแบบปิด (Close-ended Question) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการวัดระดับความคิดเห็นแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดการแปลผล ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่าได้} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ช่วงคะแนนของระดับความคิดเห็น แปลความหมายได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง บังคับเสี่ยงมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง บังคับเสี่ยงมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง บังคับเสี่ยงมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง บังคับเสี่ยงมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง บังคับเสี่ยงมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ
มัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 22 ข้อ เป็นคำถามแบบปิด (Close-ended Question)

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการวัดระดับความคิดเห็น
แบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดการแปลผล ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าได้} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ช่วงคะแนนของระดับความคิดเห็น แปลความหมายได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับความเล็งมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับความเล็งมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับความเล็งปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับความเล็งน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับความเล็งน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเล็ง และแนวทางแก้ไขความเล็งด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมนตรีศึกษาธิการ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบและวัดได้ตามขอบเขตการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิด และกรอบแนวความคิดความเล็งด้านการปฏิบัติงานด้านการเงิน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้ศึกษา ประมวลเป็นแบบโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำข้อคำถามในแต่ละส่วน โดยสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ โดยพัฒนาแบบสอบถามมาจากงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ปัญญา เทียงธรรม. “การบริหารการเงิน และการบริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.” (2550 : 122 – 133)

2. ดวงใจ ช่วยตระกูล. “การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” (2551 : 348 – 356)

3. นำเสนอ คุณ มาลินี วิกรานต์ รักษาการในตำแหน่งเลขานุการคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของข้อคำถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับ บุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุน คณะโบราณคดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา คำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบัท (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณเป็นร้อยละ
2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

2.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ ประเภทสายงาน อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงิน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3 ระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

2.5 การทดสอบสมมติฐานของการศึกษา ใช้สถิติวิเคราะห์ทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรอิสระ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ในระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาเรื่องความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้กลุ่มประชากร คือ บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน สังกัดหน่วยงานคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 99 คน

สำหรับการวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายผลการศึกษาสามารถเสนอผลการวิจัย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ ประเภทสายงาน อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานของการศึกษา ใช้สถิติวิเคราะห์ทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ในระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

แสดงผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ ประเภทบุคลากร อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

N = 99

ลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	57	57.60
	หญิง	42	42.40
2. ประเภทบุคลากร	กลุ่มอาจารย์	75	75.80
	กลุ่มปฏิบัติงาน	24	24.20
3. อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	6	6.10
	อายุ 30 – 40 ปี	45	45.50
	อายุ 41 – 50 ปี	26	26.30
	มากกว่า 50 ปี	22	22.20
4. ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	2.00
	ปริญญาตรี	33	33.30
	ปริญญาโท	57	57.60
	ปริญญาเอก	7	7.10
5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	น้อยกว่า 5 ปี	14	14.10
	ระยะเวลา 5 - 10 ปี	28	28.30
	ระยะเวลา 11 - 15 ปี	20	20.20
	มากกว่า 15 ปี	37	37.40

ผลการศึกษาข้อมูลของกลุ่มประชากร จำนวน 99 คน สรุปประเด็น ได้ดังนี้

ด้านเพศ พบว่า เป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง มีเพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.60 และ เพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.40

ด้านประเภทบุคลากร พบว่า เป็นกลุ่มอาจารย์ จำนวน 75 คน คิดเป็น ร้อยละ 75.80 และ กลุ่มปฏิบัติงาน จำนวน 24 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.20

ด้านอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.50 รองลงมา อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.30 และ อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.20 น้อยสุด อายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.10

ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท มีจำนวน 57 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.60 รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.30 และ ปริญญาเอก จำนวน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.10 น้อยสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.00

ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงาน มากกว่า 15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.40 รองลงมา ระยะเวลา 5 – 10 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.30 และ ระยะเวลา 11 – 15 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.20 น้อยสุดคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.10

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ มณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ มณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดง ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ มณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ มณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร		$\bar{x}$	SD.	แปลค่า
ปัจจัยเสี่ยงภายใน	ด้านงบประมาณ	3.88	0.52	มาก
	ด้านงบการเงิน	3.45	0.52	มาก
	ด้านกลยุทธ์	2.67	0.65	ปานกลาง
	ด้านนโยบาย	3.01	0.52	ปานกลาง
ภาพรวม		3.25	0.40	ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ มัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร		$\bar{x}$	SD.	แปลค่า
ปัจจัยเสี่ยง ภายนอก	ด้านกฎ ระเบียบ	3.79	0.37	มาก
	ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	2.42	0.32	น้อย
	ด้านสภาพเศรษฐกิจ	1.99	0.61	น้อย
	ด้านเทคโนโลยี	3.48	0.53	มาก
ภาพรวม		2.92	0.34	ปานกลาง

จากการศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ปัจจัยภายในมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 รายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ, ด้านงบการเงิน มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก และด้านค่านโยบาย, กลยุทธ์ มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัย ภายนอกมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 รายด้าน พบว่า ด้านกฎ ระเบียบ ด้านเทคโนโลยี มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก และ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านสภาพเศรษฐกิจ มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย แสดงผลดัง

ตารางที่ 4 – 11

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านงบประมาณ

ด้านงบประมาณ	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน	0 (0.0)	8 (8.1)	37 (37.4)	54 (54.5)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.46	0.64	มาก
การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนด	0 (0.0)	7 (7.1)	10 (10.1)	82 (82.8)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.76	0.57	มาก
มีการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อการดำเนินการในคณะ	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (6.1)	85 (85.9)	8 (8.1)	99 (100.0)	4.02	0.38	มาก
การนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน	0 (0.0)	2 (2.0)	2 (2.0)	81 (81.8)	14 (14.1)	99 (100.0)	4.08	0.49	มาก
การนำเงินรายได้นอกงบประมาณมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน	0 (0.0)	2 (2.0)	2 (2.0)	83 (83.8)	12 (12.1)	99 (100.0)	4.06	0.47	มาก
ภาพรวม							3.88	0.52	มาก

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านงบประมาณ ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.08 รองลงมา การนำเงินรายได้นอกงบประมาณมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.06, มีการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อดำเนินการ

ในคณะ มีค่าเฉลี่ย 4.02, การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.76 และ การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.46

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านงบการเงิน

ด้านงบการเงิน	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
การรายงานข้อมูลทางการเงินมีความชัดเจน	0 (0.0)	1 (1.0)	81 (81.8)	4 (4.0)	13 (13.1)	99 (100.0)	3.29	0.70	ปานกลาง
การจัดทำงบการเงินเป็นระบบ	0 (0.0)	30 (30.3)	53 (53.5)	16 (16.2)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.86	0.67	ปานกลาง
การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้วางแผนการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ	0 (0.0)	1 (1.0)	1 (1.0)	87 (87.9)	10 (10.1)	99 (100.0)	4.07	0.38	มาก
มีการตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน	0 (0.0)	26 (26.3)	57 (57.6)	4 (4.0)	12 (12.1)	99 (100.0)	3.02	0.89	ปานกลาง
ความสมดุลของรายรับ - รายจ่าย เช่น มีรายรับเท่ากับรายจ่าย	0 (0.0)	2 (2.0)	8 (8.1)	77 (77.8)	12 (12.1)	99 (100.0)	4.00	0.53	มาก
ภาพรวม							3.45	0.52	มาก

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านงบการเงิน ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน โดยมีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้วางแผนการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ มีค่าเฉลี่ย 4.07 รองลงมา ความสมดุลของรายรับ - รายจ่าย เช่น มีรายรับเท่ากับรายจ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.00 และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินใน

ระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน โดยมีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ การรายงานข้อมูลทางการเงิน มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.29 มีการตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.02 และการจัดทำงบการเงินเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย 2.86

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกลยุทธ์

ด้านกลยุทธ์	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
มีความรู้ความเข้าใจใน เรื่องแผนกลยุทธ์ด้าน การเงิน	50 (50.5)	30 (30.3)	7 (7.1)	12 (12.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	1.81	1.02	น้อย
คณะมีการนำกลยุทธ์ทาง การเงินมาใช้บริหารงาน / กิจกรรม / โครงการ ได้ อย่างเหมาะสม	0 (0.0)	22 (22.2)	64 (64.6)	1 (1.0)	12 (12.1)	99 (100.0)	3.03	0.85	ปานกลาง
การติดตามผลการ ดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง	0 (0.0)	47 (47.5)	38 (38.4)	14 (14.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.67	0.71	ปานกลาง
การกำหนดกลยุทธ์ ด้าน การเงินสอดคล้องกับ แผนการปฏิบัติการด้าน การเงิน	0 (0.0)	1 (1.0)	78 (78.8)	20 (20.2)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.19	0.42	ปานกลาง
ภาพรวม							2.67	0.65	ปานกลาง

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกลยุทธ์ ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน โดยมีความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำหนดกลยุทธ์ด้านการเงิน สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติการด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.19 รองลงมา คณะมีการนำกลยุทธ์ทาง

การเงินมาใช้บริหารงาน กิจกรรม หรือโครงการได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.03 และการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 2.67 และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน คือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนกลยุทธ์ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 1.81

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านนโยบาย

ด้านนโยบาย	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
การรับรู้นโยบายด้าน การเงิน	1 (1.0)	60 (60.6)	30 (30.3)	1 (1.0)	7 (7.1)	99 (100.0)	2.53	0.85	น้อย
การกำหนดนโยบายและ แผนการบริหาร งบประมาณมีความชัดเจน	0 (0.0)	4 (4.0)	65 (65.7)	23 (23.2)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.33	0.67	ปานกลาง
การปฏิบัติงานด้านการเงิน ตามแผนการดำเนินงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	15 (15.2)	77 (77.8)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.92	0.47	มาก
การมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายด้าน การเงินของหน่วยงาน	0 (0.0)	81 (81.8)	12 (12.1)	6 (6.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.24	0.55	น้อย
ภาพรวม							3.01	0.52	ปานกลาง

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านนโยบาย ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ การปฏิบัติงานด้านการเงินตามแผนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.92 มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ การกำหนดนโยบาย และ

แผนการบริหารงบประมาณมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.33 และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ การรับรื้อนโยบายด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 2.53 และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการเงินของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 2.24

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกฎระเบียบ

ด้านกฎ ระเบียบ	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อปฏิบัติการด้านการเงิน แปลค่า
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	
กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบกระทรวงการคลังสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในคณะ	0 (0.0)	1 (1.0)	9 (9.1)	89 (89.9)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.89	0.35	มาก
ระเบียบการเบิกจ่ายเงินมีส่วนทำให้การปฏิบัติงาน / กิจกรรม / โครงการ มีความคล่องตัว	2 (2.0)	5 (5.1)	65 (65.7)	22 (22.2)	5 (5.1)	99 (100.0)	3.23	0.71	ปานกลาง
การเบิกค่าใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน	0 (0.0)	3 (3.0)	7 (7.1)	84 (84.8)	5 (5.1)	99 (100.0)	3.92	0.49	มาก
การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความเคร่งครัด	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (3.0)	83 (83.8)	13 (13.1)	99 (100.0)	4.10	0.39	มาก
ภาพรวม							3.79	0.37	มาก

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกฎ ระเบียบ ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการ

ปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยมีความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ย 4.10 รองลงมา การเบิกค่าใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลัง มีความสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 3.92 และกฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบกระทรวงการคลังสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในคณะ มีค่าเฉลี่ย 3.89 และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินมีส่วนทำให้การปฏิบัติงานกิจกรรม หรือ โครงการ มีความคล่องตัว มีค่าเฉลี่ย 3.23

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมนตรีศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงิน
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	$\bar{x}$	SD.	แปลค่า
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนพัฒนาคณะ	0 (0.0)	29 (29.3)	62 (62.6)	8 (8.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.79	0.58	ปานกลาง
ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการกำหนดนโยบายด้านการเงิน	0 (0.0)	63 (63.6)	35 (35.4)	1 (1.0)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.37	0.51	น้อย
ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้แผนการเบิกจ่ายเงินเพื่อใช้บริหารงาน / กิจกรรม / โครงการมีความรวดเร็ว	0 (0.0)	73 (73.7)	25 (25.3)	1 (1.0)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.27	0.47	น้อย
ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ	2 (2.0)	80 (80.8)	17 (17.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.15	0.41	น้อย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านการเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
ผลของการเปลี่ยนผู้มี อำนาจทางการเมืองมีผล ต่อระบบการบริหาร การเงิน	2 (2.0)	52 (52.5)	37 (37.4)	8 (8.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.52	0.68	น้อย
ภาพรวม							2.42	0.32	น้อย

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ
มัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการ
ปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 รายด้าน พบว่า มี
ผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ การเปลี่ยนแปลงทาง
การเมืองมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนพัฒนาคณะ มีค่าเฉลี่ย 2.79 และมีผลต่อการปฏิบัติการ
ด้านการเงินในระดับน้อย จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ผลของการเปลี่ยนผู้มีอำนาจทางการเมืองมีผลต่อ
ระบบการบริหารการเงิน มีค่าเฉลี่ย 2.52 ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการกำหนด
นโยบายด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 2.37 ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้แผนการเบิกจ่ายเงิน
เพื่อใช้บริหารงาน กิจกรรม หรือ โครงการมีความรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 2.27 และ ผลของการ
เปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการจัดระบบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 2.15

พลัง นวัตกรรมศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านสภาพเศรษฐกิจ

ด้านสภาพเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพ ทางเศรษฐกิจมีผลต่อการ จัดทำแผนงบประมาณ	29 (29.3)	61 (61.6)	3 (3.0)	6 (6.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	1.86	0.74	น้อย
ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพ ทางเศรษฐกิจมีผลต่อการ จัดสรรงบประมาณของ หน่วยงาน และภาควิชา	21 (21.2)	70 (70.7)	3 (3.0)	5 (5.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	1.92	0.67	น้อย
ความล่าช้าในการจัดสรร งบประมาณเกิดจากปัญหาทาง สภาพเศรษฐกิจ	0 (0.0)	66 (66.7)	27 (27.3)	5 (5.1)	1 (1.0)	99 (100.0)	2.40	0.64	น้อย
ผลของการเปลี่ยนแปลงของ สภาพเศรษฐกิจมีผลต่อการ กำหนดนโยบาย กฏ ระเบียบ การเบิกจ่ายเงิน	35 (35.4)	55 (55.6)	3 (3.0)	6 (6.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	1.80	0.77	น้อยที่สุด
ภาพรวม							1.99	0.61	น้อย

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านสภาพเศรษฐกิจ ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณเกิดจากปัญหาทางสภาพเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 2.40 รองลงมา ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงาน และภาควิชา มีค่าเฉลี่ย 1.92 และผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการจัดทำแผนงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 1.86 และมีผลต่อการ

ปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ผลของการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ การเบิกจ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 1.80

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านเทคโนโลยี

ด้านเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น								มีผลต่อ ปฏิบัติการ ด้านการเงิน
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{x}$	SD.	แปลค่า
การเปลี่ยนแปลงระบบ ข้อมูลเหมาะสมกับ บุคลากร	21 (21.2)	5 (5.1)	34 (34.3)	34 (34.3)	5 (5.1)	99 (100.0)	2.97	1.21	ปานกลาง
การเลือกใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเหมาะสม กับงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	40 (40.4)	54 (54.5)	5 (5.1)	99 (100.0)	3.65	0.58	มาก
ระบบเทคโนโลยีไม่ ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่าย	0 (0.0)	9 (9.1)	27 (27.3)	58 (58.6)	5 (5.1)	99 (100.0)	3.60	0.73	มาก
การเปลี่ยนระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศใน คณะมีความทันสมัย	0 (0.0)	7 (7.1)	66 (66.7)	21 (21.2)	5 (5.1)	99 (100.0)	3.24	0.66	ปานกลาง
การพัฒนาเทคโนโลยี ช่วยลดขั้นตอนหรือ กระบวนการทำงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	12 (12.1)	80 (80.8)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.95	0.44	มาก
ภาพรวม							3.48	0.53	มาก

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านเทคโนโลยี ภาพรวม พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 รายด้าน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยมีความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาเทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมา การเลือกใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศเหมาะสมกับงาน มีค่าเฉลี่ย 3.65 ระบบเทคโนโลยีไม่ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 3.60 และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงิน ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ การเปลี่ยนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในคณะมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ย 3.24 และการเปลี่ยนแปลงระบบข้อมูลเหมาะสมกับบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 2.97

ส่วนที่ 3 ความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ ความเสี่ยงด้านบุคลากร ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ และ ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	$\bar{x}$	SD.	แปลค่า	อันดับ
ความเสี่ยงจากบุคลากร	3.08	0.37	ปานกลาง	4
ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน	3.31	0.24	ปานกลาง	2
ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์	3.26	0.38	ปานกลาง	3
ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน	3.72	0.25	มาก	1
ภาพรวม	3.34	0.18	ปานกลาง	

ผลการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พบว่า ระดับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18 รายงานพบว่า ด้านความเสี่ยงจากการบริหารเงิน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.72 และมีความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 3.31 รองลงมาคือ ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ย 3.26 และความเสี่ยงจากบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.08 ดังแสดงในตาราง 13 – 16

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน
ด้านบุคลากร ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเสี่ยงจากบุคลากร	ระดับความคิดเห็น								ระดับความเสี่ยง
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	
ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทางการเงิน	0 (0.0)	1 (1.0)	62 (62.6)	29 (29.3)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.42	0.64	มาก
บุคลากรในคณะ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงิน	0 (0.0)	32 (32.3)	29 (29.3)	38 (38.4)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.06	0.84	ปานกลาง
ผู้ปฏิบัติงาน เก็บรักษาเอกสาร / ใบสำคัญทางการเงินเป็นอย่างดี	0 (0.0)	22 (22.2)	31 (31.3)	39 (39.4)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.31	0.90	ปานกลาง
บุคลากรในคณะ นำนโยบายทางการเงิน ไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี	0 (0.0)	22 (22.2)	67 (67.7)	9 (9.1)	1 (1.0)	99 (100.0)	2.89	0.59	ปานกลาง
มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	0 (0.0)	34 (34.3)	58 (58.6)	7 (7.1)	0 (0.0)	99 (100.0)	2.73	0.59	ปานกลาง
ภาพรวม							3.08	0.37	ปานกลาง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติงานจากบุคลากร ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัย

ศิลปากร ภาพรวม พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37
รายด้าน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทางการเงิน
มีค่าเฉลี่ย 3.42 และมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน โดยมีความคิดเห็นสูงสุด
ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงาน เก็บรักษาเอกสาร หรือใบสำคัญทางการเงินเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 3.31 รองลงมา
คือ บุคลากรในคณะ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.06 บุคลากร
ในคณะ นำนโยบายทางการเงิน ไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 2.89 และมีการแลกเปลี่ยนความรู้
และประสบการณ์การทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 2.73

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน
จากกระบวนการปฏิบัติงานของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเสี่ยงจาก กระบวนการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น								ระดับความ เสี่ยง
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{x}$	SD.	แปลค่า
การปฏิบัติงาน/กิจกรรม / โครงการมีการวางแผนการและขั้นตอน การดำเนินงาน	0 (0.0)	21 (21.2)	31 (31.3)	40 (40.4)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.33	0.89	ปานกลาง
การดำเนินการขีมีเงินทด รองเพื่อใช้ในโครงการ สามารถดำเนินการได้ทัน ตามกำหนดเวลา	0 (0.0)	21 (21.2)	43 (43.4)	35 (35.4)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.14	0.74	ปานกลาง
ผู้รับผิดชอบงาน / กิจกรรม / โครงการ มี ความเข้าใจในขั้นตอน การจัดทำเอกสารการ เบิกจ่ายเงิน	0 (0.0)	21 (21.2)	21 (21.2)	57 (57.6)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.36	0.81	ปานกลาง
ความรวดเร็วในการ จัดส่งใบสำคัญให้ หน่วยการเงินเพื่อเบิก จ่ายเงิน	0 (0.0)	22 (22.2)	49 (49.5)	28 (28.3)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.06	0.71	ปานกลาง
เมื่อพบจุดบกพร่องด้าน เอกสารทางการเงินมี การดำเนินการแก้ไข อย่างเป็นขั้นตอน	0 (0.0)	0 (0.0)	85 (85.9)	7 (7.1)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.21	0.56	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ความเสี่ยงจาก กระบวนการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น								ระดับความ เสี่ยง
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$	SD.	แปลค่า
ขั้นตอนการจัดทำเอกสาร การเบิกจ่ายเงินเพื่อนำส่ง กองคลังมีความรวดเร็ว	0 (0.0)	0 (0.0)	86 (86.9)	12 (12.1)	1 (1.0)	99 (100.0)	3.14	0.38	ปานกลาง
ความชัดเจนในการสื่อสาร ข้อมูลทางการเงิน	0 (0.0)	7 (7.1)	4 (4.0)	79 (79.8)	9 (9.1)	99 (100.0)	3.91	0.64	มาก
กำหนดให้มีการประชุมและ สรุปผลการใช้งบประมาณ		22 (22.2)	40 (40.4)	30 (30.3)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.22	0.88	ปานกลาง
การจัดทำคู่มือเพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน	5 (5.1)	9 (9.1)	27 (27.3)	58 (58.6)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.39	0.85	ปานกลาง
ภาพรวม							3.31	0.24	ปานกลาง

ผลการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติงานจากกระบวนการปฏิบัติงาน ของคณะ
 มณฑลศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24 รายด้าน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ความ
 ชัดเจนในการสื่อสารข้อมูลทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.91 และมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง จำนวน 8
 ด้าน ได้แก่ การจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.39
 ผู้รับผิดชอบงาน กิจกรรม หรือ โครงการ มีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงิน
 มีค่าเฉลี่ย 3.36 การปฏิบัติงาน กิจกรรม หรือ โครงการมีการวางแผนการและขั้นตอนการดำเนินงาน
 มีค่าเฉลี่ย 3.33 กำหนดให้มีการประชุมและสรุปผลการใช้งบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.22 เมื่อพบ
 จุดบกพร่องด้านเอกสารทางการเงินมีการดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน มีค่าเฉลี่ย 3.21 การ
 ดำเนินการยืมเงินทศรองเพื่อใช้ในโครงการสามารถดำเนินการได้ทันตามกำหนดเวลา มีค่าเฉลี่ย
 3.14 ขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงินเพื่อนำส่งกองคลังมีความรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 3.14 และ
 ความรวดเร็วในการจัดส่งใบสำคัญให้หน่วยการเงินเพื่อเบิกจ่ายเงินมีค่าเฉลี่ย 3.06

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงานจากระบบคอมพิวเตอร์ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์	ระดับความคิดเห็น							ระดับความเสี่ยง	
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	$\bar{X}$		SD.
การดูแลระบบคอมพิวเตอร์เมื่อเกิดข้อขัดข้องในระหว่างการจัดทำข้อมูลทางการเงิน	1 (1.0)	4 (4.0)	92 (92.9)	1 (1.0)	1 (1.0)	99 (100.0)	2.97	0.36	ปานกลาง
การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับระบบการเบิกจ่ายเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	68 (68.7)	31 (31.3)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.31	0.47	ปานกลาง
เมื่อประสบปัญหาเครือข่ายการติดต่อสื่อสารข้อขัดข้องเป็นระยะเวลาหลายวันติดต่อกันมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน	1 (1.0)	16 (16.2)	52 (52.5)	30 (30.3)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.12	0.70	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์ในคณะล่าสมัย	0 (0.0)	2 (2.0)	33 (33.3)	64 (64.6)	0 (0.0)	99 (100.0)	3.63	0.53	มาก
ภาพรวม							3.26	0.38	ปานกลาง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติงานจากระบบคอมพิวเตอร์ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 รายด้าน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ คอมพิวเตอร์ในคณะล่าสมัย มีค่าเฉลี่ย 3.63 และมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับระบบการเบิกจ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อประสบปัญหาเครือข่ายการติดต่อสื่อสารข้อขัดข้องเป็นระยะเวลาหลายวันติดต่อกันมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน มีค่าเฉลี่ย 3.12 และการดูแลระบบคอมพิวเตอร์เมื่อเกิดข้อขัดข้องในระหว่างการจัดทำข้อมูลทางการเงิน มีค่าเฉลี่ย 2.97

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงระดับปฏิบัติงาน
จากการบริหารเงิน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเสี่ยง จากการบริหารเงิน	ระดับความคิดเห็น							ระดับความ เสี่ยง	
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	$\bar{X}$		SD.
ผู้บริหาร ผู้จัดทำ กิจกรรม / โครงการขาด การวางแผนล่วงหน้า เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	31 (31.3)	63 (63.6)	5 (5.1)	99 (100.0)	3.74	0.55	มาก
การขาดระบบควบคุม ภายในที่ดี	0 (0.0)	0 (0.0)	30 (30.3)	62 (62.6)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.77	0.57	มาก
การเร่งรัดการเบิก จ่ายเงินและติดตามการ ชำระเงินคืนตาม กำหนดเวลา	2 (2.0)	0 (0.0)	13 (13.1)	74 (74.7)	10 (10.1)	99 (100.0)	3.91	0.64	มาก
การนำข้อมูลทาง การเงินมาวิเคราะห์ เพื่อ ใช้ในการบริหารเงิน	0 (0.0)	5 (5.1)	51 (51.5)	36 (36.4)	7 (7.1)	99 (100.0)	3.45	0.70	มาก
ภาพรวม							3.72	0.25	มาก

ผลการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติงานจากการบริหารเงินของคณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
0.25 รายด้าน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินและติดตาม
การชำระเงินคืนตามกำหนดเวลา มีค่าเฉลี่ย 3.91 รองลงมา การขาดระบบควบคุมภายในที่ดี มีค่าเฉลี่ย
3.77 ผู้บริหาร ผู้จัดทำกิจกรรม หรือโครงการขาดการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน มี
ค่าเฉลี่ย 3.74 และการนำข้อมูลทางการเงินมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการบริหารเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.45

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงิน
ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยงด้าน
การปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยงด้าน ปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร		จำนวน	ร้อยละ
การนำเสนอ ข้อเสนอแนะ	มีข้อเสนอแนะ	38	38.30
	ไม่มีข้อเสนอแนะ	61	61.70
	รวม	99	100.00
ข้อเสนอแนะที่ นำเสนอ	ควรมีระเบียบคู่มือการปฏิบัติงาน ให้ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ	5	13.20
	ควรมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน	6	15.80
	ควรจัดฝึกอบรมและให้ความรู้และความ เข้าใจในกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงานมาก ยิ่งขึ้น	7	18.40
	ควรมีการบริหารจัดการขั้นตอนการทำงาน ให้เกิดความชัดเจน	11	28.90
	ควรมีการประเมินผลการทำงานที่ดีมี		
	โครงสร้างการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและ สามารถยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ตาม รูปแบบการปฏิบัติงาน	9	23.70
รวม	38	100.00	

ผลการศึกษาข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า กลุ่มประชากรไม่มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น จำนวน 61 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.70 และ มีความเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 38 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.30 โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการบริหารจัดการขั้นตอนการทำงานให้เกิดความชัดเจน ร้อยละ 28.90 รองลงมา ควรจะมีกระบวนการทำงานที่ดี มีโครงสร้างการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสามารถยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ตามรูปแบบการปฏิบัติงาน ร้อยละ 23.70 ควรจัดฝึกอบรมและให้ความรู้และความเข้าใจในกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 18.40 ควรมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ร้อยละ 15.80 และ ควรมีระเบียบคู่มือการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ ร้อยละ 13.20

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 18 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร									
	ความเสี่ยงจากบุคลากร		ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน		ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์		ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน		ภาพรวม	
	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.
ด้านงบประมาณ	0.169	0.095	-0.054	0.594	0.312	0.002*	0.203	0.044*	0.300	0.003*
ด้านงบการเงิน	0.587	0.000*	0.460	0.000*	-0.478	0.000*	0.536	0.000*	0.396	0.000*
ด้านกลยุทธ์	0.730	0.000*	0.538	0.000*	-0.361	0.000*	0.527	0.000*	0.552	0.000*
ด้านนโยบาย	0.404	0.000*	0.414	0.000*	-0.475	0.000*	0.356	0.000*	0.225	0.025*
ภาพรวม	0.644	0.000*	0.494	0.000*	-0.407	0.000*	0.535	0.000*	0.472	0.000*

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ระดับปฏิบัติการจากการบริหารเงิน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในรายด้าน พบว่ามีค่า Sig. < 0.05 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านงบการเงิน ด้านกลยุทธ์ และ ด้านนโยบาย โดยปัจจัยเสี่ยงภายในด้านงบการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากการบริหารเงินสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยปัจจัยเสี่ยงภายใน ด้านกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สูงสุด รองลงมา คือ ด้านงบการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความสัมพันธ์กับความเสียงระดับปฏิบัติงานของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 19 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรกับความเสียงระดับปฏิบัติงานของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	ความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร									
	ความเสี่ยงจากบุคลากร		ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน		ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์		ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน		ภาพรวม	
	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.
ด้านกฎระเบียบ	0.335	0.001*	-0.109	0.285	0.061	0.547	0.568	0.000*	0.365	0.000*
ด้านการเปลี่ยนแปลง										
การเมือง	0.347	0.000*	0.078	0.442	-0.395	0.000*	0.548	0.000*	0.191	0.058
ด้านสภาพเศรษฐกิจ	0.219	0.029*	-0.226	0.025*	-0.362	0.000*	0.520	0.000*	0.031	0.762
ด้านเทคโนโลยี	0.310	0.002*	-0.063	0.534	0.481	0.000*	0.126	0.213	0.430	0.000*
ภาพรวม	0.391	0.000*	-0.137	0.177	-0.050	0.626	0.564	0.000*	0.325	0.001*

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรกับความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สรุปผลได้ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากบุคลากร ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ในภาพรวม พบว่า มีค่า Sig. < 0.05 กล่าวได้ว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสียงระดับปฏิบัติการจากบุคลากร ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในรายด้าน พบว่า มีค่า Sig. < 0.05 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกฎระเบียบ ด้านการเปลี่ยนแปลงการเมือง ด้านสภาพเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี โดย ปัจจัยเสี่ยงภายนอกด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากบุคลากร สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากระบบงานปฏิบัติงาน ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ในภาพรวม พบว่า ค่า Sig. > 0.05 กล่าวได้ว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินจากระบบงานปฏิบัติงาน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ไม่มีความสัมพันธ์กับความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในรายด้าน พบว่า มีค่า Sig. < 0.05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากระบบคอมพิวเตอร์ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ในภาพรวม พบว่า ค่า Sig. > 0.05 กล่าวได้ว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ไม่มีความสัมพันธ์กับความเสียงระดับปฏิบัติการจากระบบคอมพิวเตอร์ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในรายด้าน พบว่า มีค่า Sig. < 0.05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงการเมือง ด้านสภาพเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากการบริหารเงิน ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ในภาพรวม พบว่า ค่า Sig. < 0.05 กล่าวได้ว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสียงระดับปฏิบัติการจากการบริหารเงิน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในรายด้าน พบว่า มีค่า Sig. < 0.05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกฎระเบียบ ด้านการเปลี่ยนแปลงการเมือง ด้านสภาพเศรษฐกิจ โดย ปัจจัยเสี่ยงภายนอกด้านกฎระเบียบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการจากการบริหารเงินสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยปัจจัยเสี่ยงภายนอกด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสียงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สูงสุด รองลงมา คือ ด้านกฎ ระเบียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ รวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ใช้กลุ่มประชากร คือ บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน สังกัดหน่วยงานคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 99 คน ทดสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีครอนบาค (Cronbach Alpha Formula) จำนวน 30 คน ได้ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือว่ามีความเชื่อถือในระดับสูงมีค่าการทดสอบที่ 0.96

ตัวแปรในการศึกษา ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านงบประมาณ และ ด้านงบการเงิน ด้านนโยบาย และ ด้านกลยุทธ์ และ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านกฎ ระเบียบ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และ ด้านสภาพเศรษฐกิจ ตัวแปรตาม คือ ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ ความเสี่ยงจากบุคลากร ความเสี่ยงจากระบบการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ และ ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน

วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายผลการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปจากกลุ่มประชากร จำนวน 99 คน เป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง มีเพศชาย ร้อยละ 57.60 และ เพศหญิง ร้อยละ 42.40 เป็นกลุ่มอาจารย์ ร้อยละ 75.80 และกลุ่มปฏิบัติงาน ร้อยละ 24.20 มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี ร้อยละ 45.50 รองลงมา อายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ

26.30 และ อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 22.20 น้อยสุดคืออายุน้อยกว่า 30 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 57.60 รองลงมาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.30 และ ปริญญาเอก น้อยสุดต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงาน มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 37.40 รองลงมา จำนวน 5 - 10 ปี น้อยสุด น้อยกว่า 5 ปี

2. ปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงภายในมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า อยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 โดยมีผลในระดับมากได้แก่ ด้านงบประมาณ และ ด้านงบการเงิน และระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านนโยบาย และ ด้านกลยุทธ์ สรุปรายชื่อย่อๆ ได้ดังนี้

ด้านงบประมาณ พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 โดยมีความคิดเห็นสูงสุด คือ การนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน รองลงมา การนำเงินรายได้นอกงบประมาณมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการใช้งบประมาณการเพื่อการดำเนินการในคณะ การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนด และการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน

ด้านงบการเงิน พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 โดยมีความคิดเห็นสูงสุด คือ การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้วางแผนการดำเนินงาน กิจกรรม หรือ โครงการ รองลงมา ความสมดุลของรายรับ - รายจ่าย เช่น มีรายรับเท่ากับรายจ่าย และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับปานกลาง ได้แก่ การรายงานข้อมูลทางการเงินมีความชัดเจน มีการตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน และการจัดทำงบการเงินเป็นระบบ

ด้านกลยุทธ์ พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 โดยมีความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำหนดกลยุทธ์ ด้านการเงิน สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติการด้านการเงิน รองลงมา คณะมีการนำกลยุทธ์ทางการเงินมาใช้บริหารงาน กิจกรรม หรือ โครงการ ได้อย่างเหมาะสม และการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย คือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนกลยุทธ์ด้านการเงิน

ด้านนโยบาย พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 โดยมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก คือ การปฏิบัติงานด้านการเงินตามแผนการดำเนินงาน ระดับปานกลาง ได้แก่ การกำหนดนโยบาย และแผนการบริหารงบประมาณมีความชัดเจน ระดับน้อย คือ การรับรู้ นโยบายด้านการเงิน รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการเงินของหน่วยงาน

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 มีผลระดับมาก ได้แก่ ด้านกฎ ระเบียบ และ ด้านเทคโนโลยี และ มีผลระดับน้อย ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และ ด้านสภาพเศรษฐกิจ สรุปรายชื่ออยู่ ได้ดังนี้

ด้านกฎ ระเบียบ พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 โดยมีความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้เข้มงวดด้วยความเคร่งครัด รองลงมา การเบิกค่าใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลัง มีความสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน และกฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบกระทรวงการคลังสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในคณะ และระดับปานกลาง คือ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินมีส่วนทำให้การปฏิบัติงาน กิจกรรม หรือโครงการ มีความคล่องตัว

ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 โดยมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินระดับปานกลาง คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนพัฒนาคณะ ระดับน้อย ได้แก่ ผลของการเปลี่ยนผู้มีอำนาจทางการเมืองมีผลต่อระบบการบริหารการเงิน ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการกำหนดนโยบายด้านการเงิน ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้แผนการเบิกจ่ายเงินเพื่อใช้บริหารงาน กิจกรรม หรือโครงการมีความรวดเร็ว และผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ

ด้านสภาพเศรษฐกิจ พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 โดยมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินระดับน้อย ได้แก่ ความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณเกิดจากปัญหาทางสภาพเศรษฐกิจ รองลงมา ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานและภาควิชา และผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการจัดทำแผนงบประมาณ ระดับน้อยที่สุด คือ ผลของการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ การเบิกจ่ายเงิน

ด้านเทคโนโลยี พบว่า มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 โดยมีความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาเทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการทำงาน รongลงมา การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเหมาะสมกับงาน ระบบเทคโนโลยีไม่ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่าย และมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินระดับปานกลาง ได้แก่ การเปลี่ยนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในขณะมีความทันสมัย และการเปลี่ยนแปลงระบบข้อมูลเหมาะสมกับบุคลากร

3. ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จากการศึกษาความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาพรวม พบว่า มีความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18 โดยมีความเสี่ยงในระดับมาก คือ ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน และ ระดับปานกลาง ได้แก่ ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ และ ความเสี่ยงจากบุคลากร ตามลำดับ สรุปได้ดังนี้

ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากบุคลากร พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 โดยมีความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก คือ ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทางการเงิน และ มีความเสี่ยงระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงาน เก็บรักษาเอกสาร ใบสำคัญทางการเงินเป็นอย่างดี บุคลากรในคณะ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงิน บุคลากรในคณะนำนโยบายทางการเงินไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี และมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากกระบวนการปฏิบัติงาน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24 ภัยด้าน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก คือ ความชัดเจนในการสื่อสารข้อมูลทางการเงิน และระดับปานกลาง จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ การจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้าน ผู้รับผิดชอบงาน กิจกรรม หรือโครงการ มีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงิน การปฏิบัติงาน กิจกรรม หรือโครงการมีการวางแผนการและขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดให้มีการประชุมและสรุปผลการใช้งบประมาณ เมื่อพบจุดบกพร่องด้านเอกสารทางการเงินมีการดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน การดำเนินการยืมเงินทดลองเพื่อใช้ในโครงการสามารถดำเนินการได้ทันตามกำหนดเวลา ขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงินเพื่อนำส่งกองคลังมีความรวดเร็ว และความรวดเร็วในการจัดส่งใบสำคัญให้หน่วยการเงินเพื่อเบิกจ่ายเงิน

ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากระบบคอมพิวเตอร์ พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 ภัยด้าน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก คือ

คอมพิวเตอร์ล่าสมัย และระดับปานกลาง ได้แก่ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับระบบการเบิกจ่ายเงิน เมื่อประสบปัญหาเครือข่ายการติดต่อสื่อสารขัดข้องเป็นระยะเวลาหลายวันติดต่อกันมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน และการดูแลระบบคอมพิวเตอร์เมื่อเกิดขัดข้องในระหว่างการจัดทำข้อมูลทางการเงิน

ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากการบริหารเงิน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 รายด้าน พบว่ามีความเสี่ยงในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินและติดตามการชำระเงินคืนตามกำหนดเวลา รองลงมา การขาดระบบควบคุมภายในที่ดีผู้บริหาร ผู้จัดทำกิจกรรม หรือโครงการ ขาดการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และการนำข้อมูลทางการเงินมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการบริหารเงิน

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ ภาพรวม พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยปัจจัยเสี่ยงภายใน ด้านกลยุทธ์ ความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรสูงสุด รองลงมา คือ ด้านงบการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ รายด้าน สรุปผลเป็นข้อย่อ ได้ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากบุคลากร ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดย ปัจจัยเสี่ยงภายในด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปฏิบัติการจากบุคลากร สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากกระบวนการปฏิบัติงาน ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยปัจจัยเสี่ยงภายในด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ จากกระบวนการปฏิบัติงาน สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปัจจัยเสี่ยงภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการจากระบบคอมพิวเตอร์ ของคณะ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในระดับปานกลาง โดยมีผลในระดับมาก ได้แก่ ด้านงบประมาณ และ ด้านงบการเงิน และมีผลในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านนโยบาย และ ด้านกลยุทธ์ โดยผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ด้านงบประมาณมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ นำเงินงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน ด้านงบการเงิน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้วางแผนการดำเนินงาน กิจกรรม หรือ โครงการ ด้านกลยุทธ์ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำหนดกลยุทธ์ ด้านการเงินสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติการด้านการเงิน และ ด้านนโยบาย มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การปฏิบัติงานด้านการเงินเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน

2. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอกมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในระดับปานกลาง โดยมีผลระดับมาก ได้แก่ ด้านกฎ ระเบียบ และ ด้านเทคโนโลยี และมีผลระดับน้อย ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และ ด้านสภาพเศรษฐกิจ โดยด้านกฎ ระเบียบ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความเคร่งครัด ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนพัฒนาคณะ ด้านสภาพเศรษฐกิจ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณเกิดจากปัญหาทางสภาพเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การพัฒนาเทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการทำงาน

3. จากการศึกษา พบว่า คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ ในระดับปานกลาง โดยมีความเสี่ยง ระดับมาก คือ ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน ระดับปานกลาง ได้แก่ ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์ และ ความเสี่ยงจากบุคลากร ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ ชิติภรณ์ สุตมาศ (2548 : 13 – 14) ที่กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ เพื่อช่วยให้องค์การ บรรลุวัตถุประสงค์ หรือกลยุทธ์ขององค์การที่กำหนดไว้ ช่วยให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี และปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง และจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสแห่งความสำเร็จ ลดโอกาสของการล้มเหลว และลดความไม่แน่นอนในผลการดำเนินงานโดยรวมได้ ผลการศึกษาในรายด้าน พบว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านบุคลากร มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทางการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านกระบวนการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นสูงสุด ความชัดเจนในการ

สื่อสารข้อมูลทางการเงิน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านระบบคอมพิวเตอร์ มีความคิดเห็นสูงสุด คือ คอมพิวเตอร์ล่าช้า และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการบริหารเงิน มีความคิดเห็นสูงสุด คือ การเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินและติดตามการชำระเงินคืนตามกำหนดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิมรวย แป้นทอง (2548) ศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เทศบาลนครอุบลราชธานี : ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

4. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในและภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ หทัยชนก จรรย์ (2550 : 18) ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการของศูนย์บริหารและจัดการธนบัตร มาจากสองปัจจัยใหญ่ๆด้วยกัน คือ ปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน และปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งทั้งสองปัจจัยจะเป็นตัวกำหนดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ โดยปัจจัยเสี่ยงภายใน ด้านกลยุทธ์ ความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรสูงสุด รองลงมา คือ ด้านงบประมาณ และปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยปัจจัยเสี่ยงภายนอกด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกฎ ระเบียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษา ระดับปริญญาตรี

1. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในด้านงบประมาณ และงบการเงินมีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินในระดับมาก ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณและงบการเงินตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงกระบวนการให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง เพื่อลดผลกระทบเพื่อที่จะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายนอก ด้านกฎ ระเบียบ และด้านเทคโนโลยี มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงิน ในระดับมาก ดังนั้น ควรให้ความรู้และความเข้าใจเรื่อง กฎ ระเบียบ การ

ปฏิบัติงาน และการเบิกจ่ายเงิน โดยอาจใช้วิธีการให้ผู้ดำเนินงาน กิจกรรม หรือโครงการ สอบถาม หรือ ศึกษา กฎ ระเบียบ โดยตรงจากเจ้าหน้าที่การเงินก่อนการดำเนินการ เพื่อป้องกันความ ผิดพลาดของเอกสารและการเบิกจ่ายเงิน และหามาตรการเพื่อลดผลกระทบให้ลดน้อยลง

3. ผลการศึกษา พบว่า คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเสี่ยงด้าน ปฏิบัติการด้านการเงินของคณะ ในระดับปานกลาง ในรายด้านมีความเสี่ยง ระดับมาก คือ ความ เสี่ยงจากการบริหารเงิน ดังนั้น คณะฯ ควรมีการตรวจสอบและดูแลระบบการปฏิบัติการโดยวิธี ควบคุมขั้นตอนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองการปฏิบัติงานตลอดเวลา ควร มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุง กระบวนการให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัย ของระบบข้อมูลโดยการให้มีการจำกัด สิทธิ์ ผู้เข้าถึงระบบตามความสำคัญของงาน

4. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความ เสี่ยงระดับปฏิบัติการด้านระบบคอมพิวเตอร์ สูงสุด ดังนั้น คณะฯ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนา และปรับปรุงระบบเทคโนโลยีในการทำงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ให้เกิดประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีต่างๆ ในปัจจุบัน ตรวจสอบเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ไม่ให้เกิดความผิดพลาด ระบบออนไลน์ของคอมพิวเตอร์ควร มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ไม่หยุดชะงักในการให้บริการและควรมีระบบการปฏิบัติงาน รองรับเมื่อเกิดปัญหาทางเทคโนโลยี รวมถึงควรมีการสื่อสารการพัฒนาทางเทคโนโลยีระบบการ ปฏิบัติงาน ไปยังพนักงานทุกระดับให้รับทราบเพื่อให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจต่อการ เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการปฏิบัติงานของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ สามารถ นำไปแก้ปัญหามิให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความ เสี่ยงระดับปฏิบัติการจากกระบวนการปฏิบัติงาน สูงสุด ดังนั้นองค์กรควรให้ความสำคัญต่อ ระบบงานในการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้มี ประสิทธิภาพ ควรมีการกำหนดแผนกลยุทธ์ และนโยบายในการบริหารงาน แผนดำเนินงานและ การนำแผนไปปฏิบัติควรมีการตรวจสอบและดูแลระบบการปฏิบัติการและเทคโนโลยีในการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองการปฏิบัติงานตลอดเวลา ควรมีการปฏิบัติตาม กระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงกระบวนการให้ มี ความเหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์กรอยู่เสมอ มีการรักษาความปลอดภัย ของระบบข้อมูล ตลอดจนความสามารถในการนำระบบกลับมาทำงานได้ตามปกติหลังจากที่เกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินอัน

อาจมีผลกระทบต่อการทำงาน เพราะการที่มีระบบงานที่ดี จะช่วยสนับสนุนการทำงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยระบบงานที่ใช้อยู่ ควรมีความเหมาะสมกับขนาด ขั้นตอนการทำงาน นโยบายและความซับซ้อนในการทำงานขององค์กร

6. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงภายในด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสถียรระดับปฏิบัติการจากบุคลากร สูงสุด ดังนั้นองค์กรควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีความสามารถมีความรู้ความเข้าใจก่อนนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพราะความรู้ความสามารถที่จะพัฒนา ควรสะท้อนถึงความรู้ความสามารถ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกิดความชำนาญและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่นการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจกับพนักงานทุกระดับชั้น ตำแหน่งงาน เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานและประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

7. จากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้รวบรวมและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ดังนี้

7.1 ควรมีการบริหารจัดการขั้นตอนการทำงานให้เกิดความชัดเจน

7.2 ควรจะมีกระบวนการทำงานที่ดี มีโครงสร้างการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสามารถยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ตามรูปแบบการปฏิบัติงาน

7.3 ควรจัดฝึกอบรมและให้ความรู้และความเข้าใจในการกฏ ระเบียบในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ควรมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน

7.4 ควรจัดทำระเบียบคู่มือการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ เช่น คู่มือการจัดซื้อวัสดุ คู่มือการจัดจ้าง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาวัฒนธรรมองค์กร พฤติกรรมและรูปแบบการทำงานที่มีผลต่อความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานและการจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ของกลุ่มพนักงานในแต่ละตำแหน่งงานหรือ จำแนกตามแต่ละลักษณะงานที่มีความสัมพันธ์กับการเงิน เพื่อผลการศึกษาจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กับคณะวิชาอื่นๆ เพื่อผลการศึกษาจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเงินของฝ่ายการเงินและบัญชีของคณะวิชาในมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อผลการศึกษาจะสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนา และบริหารจัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. “แนวทางการปฏิบัติการตรวจสอบภายในการประเมินความเสี่ยง เพื่อวางแผนการตรวจสอบ.” เอกสารประกอบการเสวนาการบริหารความเสี่ยงของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550. (อัดสำเนา)

กระทรวงการคลัง. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125, ตอนพิเศษ 50 ง (7 มีนาคม 2551) : 9 - 14.

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือบริหารการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

กิมรวย เป็นทอง. “ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีเทศบาลนครอุบลราชธานี : ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี.” การค้นคว้าอิสระ ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2548.

กัญญา เหมือนใจ. “ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีภายใต้โครงการปฏิรูประบบบัญชีและระบบ รับ – จ่ายเงิน กรณี : กองคลัง กรมโรงงานอุตสาหกรรม.” ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.

เกษม ภูเจริญธรรม. “การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและพัสดุ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.” งานวิทยุทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2549.

เจนเนตร มณีนาค และคณะ. การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรจากหลักการสู่ภาคปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท ฟีนอล การพิมพ์ จำกัด, 2548.

เจริญ เกษมวุฒิวิทย์. การบริหารความเสี่ยง. นนทบุรี : บริษัท ฟอดี จำกัด, 2548.

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. การบริหารความเสี่ยง : คู่มือพิชิตความเสี่ยง อย่างง่ายๆ และได้ผล.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ออฟเซ็ท ครีเอชั่น จำกัด, 2550.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. “การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน.” คุษฎีนิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ถวิลวดี บุรีกุล. การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท พาณิชพระนคร (2535) จำกัด, 2548.

เทียนฉาย กิระนันท์. การเงินอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท คอมฟอร์ม จำกัด, 2537.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. ฝ่ายวางแผนและพัฒนาสายกำกับสถาบันการเงิน : คู่มือการตรวจสอบความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ. ปรับปรุง เดือนกรกฎาคม 2552. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.bot.or.th>.

ดร. สุนทรายุทธ. การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเนติกุลการพิมพ์ จำกัด, 2550.

ชิติภรณ์ สุตมาศ. “การรับรู้ของพนักงานต่อปัจจัยระบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร กรณีศึกษา บริษัท พี โตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน).” วิทยานิพนธ์ ปริญญาการ จัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

นฤมล สะอาดโคม. การบริหารความเสี่ยงองค์กร. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด, 2550.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : ศรีลักษณ์การพิมพ์, 2547.

นิรภัย จันทร์สวัสดิ์. การบริหารความเสี่ยงจากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สุตรไพศาล, 2551.

บริษัททางด่วนกรุงเทพจำกัด (มหาชน). ปัจจัยความเสี่ยง. แบบ 56-1 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2553. เข้าถึงได้จาก http://capital.sec.or.th/webapp/corp_fin/datafile/56/20040483T04.DOC.

ปัญญา เทียงธรรม. “การบริหารการเงิน และการบริหารการบัญชีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.” การค้นคว้าอิสระ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

ปภาวี ไชยอินทร์. “การศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเงินของบุคลากรสายการเงิน สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา.” ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

ไพร์ชวอเตอร์เฮ้าส์คูเปอร์ส (PRICEWATERHOUSECOOPERS) : แนวทางการบริหารความเสี่ยง. ฉบับที่ 2 (ฉบับปรับปรุง), 2547.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. เอกสารเขียนเล่มคณะมัณฑนศิลป์. “คู่มือการบริหารการเงิน” ปีงบประมาณ 2552.

..... เอกสารเขียนเล่มคณะมัณฑนศิลป์. “แผนกลยุทธ์ทางการเงิน” ปีการศึกษา 2550 – 2552.

มุกดา จิตพรพมา. “การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคม สงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.

เรืองอุไร เศษสูงเนิน. “ความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปะ ศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2546.

วิจิต พินสุวรรณ. “การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุของสำนักงานศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2545.

วิมลพร ไสยวรรณ. “พัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในหน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2545.

วีระศักดิ์ เครือเทพ. ความเสี่ยงทางการคลัง ความเสี่ยงของรัฐ : กรอบวิเคราะห์เบื้องต้นพร้อมบท วิเคราะห์ร่างรัฐธรรมนูญหมวดการเงินการคลังและงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

สงวน ช่างฉัตร. การบริหารความเสี่ยงของโครงการ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม, 2547 บทความ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.psur.ac.th/project/prm 2 doc>.

สุพจน์ โกสินะจินดา. การประเมินความเสี่ยงของโครงการคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร :

ผลิตภัณฑ์บัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาตรี

สุเมธี ทาวิชัย. “การบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในเขตภาคเหนือ.” การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบัณฑิตมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2550.

สำนักงานอัตราย่อยประกันวินาศภัย. กำนิยามของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน [ออนไลน์]. เข้าถึง เมื่อ 10 กรกฎาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.>

[iprbthai.org/new/RBCMovement/ViewRBC.aspx?TID=11](http://www.iprbthai.org/new/RBCMovement/ViewRBC.aspx?TID=11).

อุทัยวรรณ ภูพานไธ้. “การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังของเทศบาลตำบลใน
จังหวัดกาฬสินธุ์.” การค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ ศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงิน คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานในด้านการเงิน และพัฒนาหน่วยงานในองค์กร โดยไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

2. แบบสอบถามนี้สำหรับบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน (ประเภทข้าราชการ สาย ก สาย ข สาย ค และพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา สายวิชาการ และสายบริหารและปฏิบัติงานทั่วไป) สังกัดหน่วยงานคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปี พ.ศ. 2553 แยกเป็นกลุ่มอาจารย์ จำนวน 75 คน และกลุ่มปฏิบัติงาน จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 99 คน

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงภายใน ปัจจัยเสี่ยงภายนอก ที่มีผลกระทบกับการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับปฏิบัติการเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินในเรื่องความเสี่ยงจากบุคลากร ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายการติดต่อสื่อสารจัดซื้อ หรือหยุดชะงัก และความเสี่ยงจากการบริหารเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 4 ตอน ตามสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุรีพร เป็นพิบูลลาภ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. ประเภทบุคลากรและสายงานแยกเป็นกลุ่ม

 กลุ่มอาจารย์ กลุ่มปฏิบัติงาน

3. อายุ

 น้อยกว่า 30 ปี 30 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

 น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 11 - 15 ปี 16 ปีขึ้นไป

สงวนลิขสิทธิ์นักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อ
การปฏิบัติการด้านการเงิน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยเสี่ยงภายใน ด้านงบประมาณและงบการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านงบประมาณ					
1. การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน					
2. การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่กำหนด					
3. มีการวางแผนการใช้งบประมาณ เพื่อดำเนินการในคณะ					
4. การนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน					
5. การนำเงินรายได้นอกงบประมาณมาดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายเงิน					
ด้านการเงิน					
6. การรายงานข้อมูลทางการเงินมีความชัดเจน					
7. การจัดทำการเงินเป็นระบบ					
8. การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้วางแผนการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ					
9. มีการตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน					
10. ความสมดุลของรายรับ – รายจ่าย เช่น มีรายรับเท่ากับรายจ่าย					
ด้านกลยุทธ์					
11. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนกลยุทธ์ด้านการเงิน					

	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.คณะมีการนำกลยุทธ์ทางการเงินมาใช้บริหารงาน / กิจกรรม / โครงการ ได้อย่างเหมาะสม					
13.การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง					
14.การกำหนดกลยุทธ์ ด้านการเงินสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติการด้านการเงิน					
ด้านนโยบาย					
15.การรับรู้นโยบายด้านการเงิน					
16.การกำหนดนโยบาย และแผนการบริหารงบประมาณ มีความชัดเจน					
17.การปฏิบัติงานด้านการเงินตามแผนการดำเนินงาน					
18.การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการเงินของหน่วยงาน					
ปัจจัยเสี่ยงภายนอก					
ด้านกฎ ระเบียบ					
19. กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบกระทรวงการคลัง สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในคณะ					
20.ระเบียบการเบิกจ่ายเงินมีส่วนทำให้การปฏิบัติงาน / กิจกรรม / โครงการ มีความคล่องตัว					
21.การเบิกค่าใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลัง มีความสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน					
22.การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความเคร่งครัด					
การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง					
23.การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนพัฒนาคณะ					

	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24.ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีผลต่อการกำหนดนโยบายด้านการเงิน					
25.ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้แผนการเบิกจ่ายเงิน เพื่อใช้บริหารงาน/กิจกรรม/ โครงการ มีความรวดเร็ว					
26.ผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ					
27.ผลของการเปลี่ยนผู้มีอำนาจทางการเมือง มีผลต่อระบบการบริหารการเงิน					
สภาพเศรษฐกิจ					
28.ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการจัดทำแผนงบประมาณ					
29.ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงาน และภาควิชา					
30.ความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณ เกิดจากปัญหาทางสภาพเศรษฐกิจ					
31.ผลของการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ มีผลต่อการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ การเบิกจ่ายเงิน					
ด้านเทคโนโลยี					
32.การเปลี่ยนแปลงระบบข้อมูลเหมาะสมกับบุคลากร					
33.การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเหมาะสมกับงาน					
34.ระบบเทคโนโลยีไม่ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่าย					
35.การเปลี่ยนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในคณะ มีความทันสมัย					
36.การพัฒนาเทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอน หรือกระบวนการทำงาน					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ความเสี่ยงจากบุคลากร	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทางการเงิน					
2. บุคลากรในคณะ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงิน					
3. ผู้ปฏิบัติงาน เก็บรักษาเอกสาร / ใบสำคัญทางการเงิน เป็นอย่างดี					
4. บุคลากรในคณะ นำนโยบายทางการเงิน ไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี					
5. มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
ความเสี่ยงจากระบบการปฏิบัติงาน					
6. การปฏิบัติงาน / กิจกรรม / โครงการ มีการวางแผนการและขั้นตอนการดำเนินงาน					
7. การดำเนินการยืมเงินทตรงเพื่อใช้ใน โครงการสามารถดำเนินการ ได้ทันตามกำหนดเวลา					
8. ผู้รับผิดชอบงาน / กิจกรรม / โครงการ มีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงิน					
9. ความรวดเร็วในการจัดส่งใบสำคัญให้หน่วยการเงินเพื่อเบิกจ่ายเงิน					
10. เมื่อพบจุดบกพร่องด้านเอกสารทางการเงินมีการดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน					
11. ขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงินเพื่อนำส่งกองคลัง มีความรวดเร็วทัน					

	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.ความชัดเจนในการสื่อสารข้อมูลทางการเงิน					
13.กำหนดให้มีการประชุมและสรุปผลการใช้งบประมาณ					
14.การจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการเงิน					
ความเสี่ยงจากระบบคอมพิวเตอร์					
15.การดูแลระบบคอมพิวเตอร์เมื่อเกิดขัดข้องในระหว่างการจัดทำข้อมูลทางการเงิน					
16.การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับระบบการเบิกจ่ายเงิน					
17.เมื่อประสบปัญหาเครือข่ายการติดต่อสื่อสารขัดข้องเป็นระยะเวลาหลายวันติดต่อกัน มีการแก้ไขโดยเร่งด่วน					
18.คอมพิวเตอร์ในคณะ ลำปาง					
ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน					
19.ผู้บริหาร ผู้จัดทำกิจกรรม / โครงการ ขาดการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน					
20.การขาดระบบควบคุมภายในที่ดี					
21.การเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินและติดตามการชำระเงินคืนตามกำหนดเวลา					
22.การนำข้อมูลทางการเงินมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการบริหารเงิน					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยง และแนวทางแก้ไขความเสี่ยงด้าน
การปฏิบัติงานด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง
นางสาวสุรีพร เป็นพิบูลลาภ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวสุรีพร เป็นพิบูลลาภ
ที่อยู่ปัจจุบัน	193/1 ถนน25 มกรา ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
ที่ทำงาน	คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 31 ถนน หน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2521	ประถมศึกษา โรงเรียนวัดสามง่ามคงทองอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2527	มัธยมศึกษา โรงเรียนคงทองวิทยา จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2534	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2551	ศึกษาระดับปริญญาปรัชญามหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2536	เจ้าหน้าที่การเงิน บริษัท ไทยนิตตั้งอุตสาหกรรม จำกัด
พ.ศ.2545	เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน สมาคมนักศึกษาเก่าคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ.2547	นักการเงินและบัญชี คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี